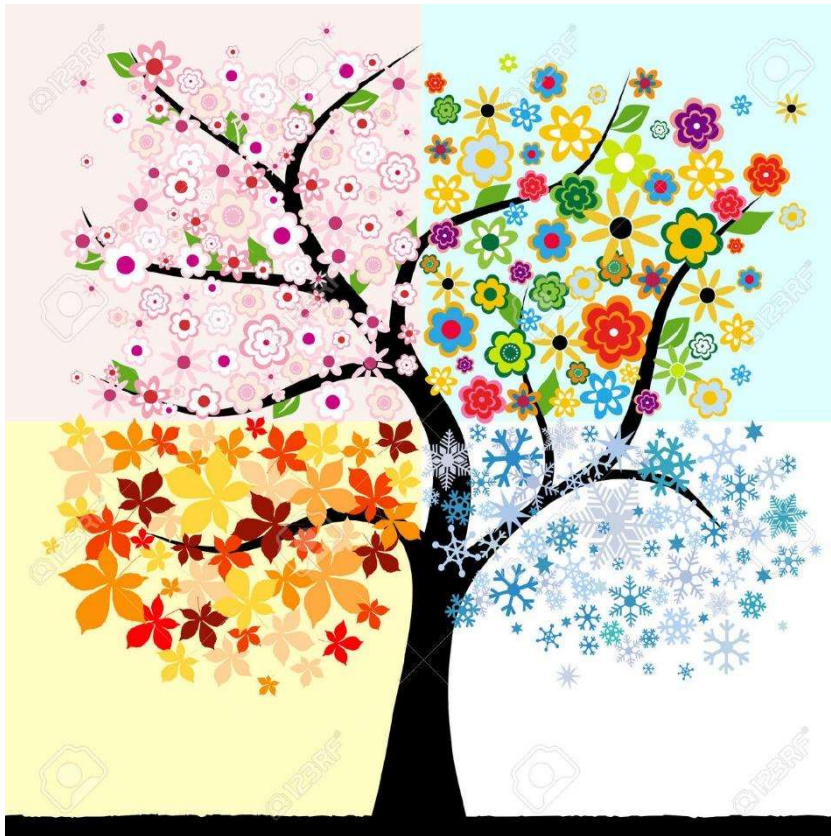

NAPKÖZI-OTTHONOS ÓVODA RÁD



MESÉLŐ TERMÉSZET, BESZÉLŐ
KÖRNYEZET

Rádi Óvoda Pedagógiai Program Módosítás 2024

Jelmondatunk:

„A gyermekek úgy éreznek, ítélnek és cselekednek,
miként azt azoknál látják, akiket szeretnek és megbecsülnek.”

/ Wlassics Gyula/

Tartalom

<u>AZ ÓVODA ADATAI</u>	4
<u>BEVEZETŐ</u>	5
<u>1.Óvodánk önmeghatározása</u>	5
<u>1.1.Az óvoda személyi feltételei:</u>	9
<u>1.2. Az óvoda tárgyi feltételei:</u>	9
<u>2. Az óvodánk célja és feladata:</u>	10
<u>2.1. Célja:</u>	10
<u>2.2. Feladata:</u>	11
<u>3.A nevelés kerete:</u>	11
<u>3.1. Az egészséges életmódra nevelés</u>	11
<u>4.Tevékenység kerete</u>	16
<u>4.1. Mesélő természet-beszélő környezet</u>	16
<u>4.2. Nyelvi, irodalmi nevelés</u>	20
<u>5.Tevékenységformák</u>	23
<u>5.1. Játék</u>	23
<u>5.2. Mozgás</u>	27
<u>5.3. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka</u>	29
<u>5.4. Ének-zene, énekes játék, gyermektánc</u>	31
<u>5.5. Munka</u>	32
<u>5.6. Tevékenységben megvalósuló tanulás</u>	36
<u>6.Az óvodai intézményünk kapcsolatrendszer</u>	38
<u>6.1 Óvoda – Család</u>	38
<u>6.2. Óvoda – Iskola</u>	39
<u>6.3. Óvodánk egyéb kapcsolatai</u>	39
<u>7.Sajátos feladataink</u>	40
<u>7.1. Gyermekvédelem</u>	40
<u>8.Az intézmény egyéb szolgáltatásai</u>	41
<u>9.Óvodánk ellenőrzési, értékelési rendszere</u>	41
<u>9.1. Óvodánk írásos dokumentumai</u>	41
<u>9.2. A pedagógusi munka ellenőrzése, értékelése</u>	41
<u>9.3. Az óvodai csoportok és a gyermekek fejlődésének ellenőrzése és értékelése</u>	43
<u>9.4. A pedagógiai program ellenőrzése, értékelése</u>	43
<u>9.5 Kompetencia és teljesítményalapú értékelés.....</u>	45
<u>10. Adatkezelési szabályzat</u>	45
<u>Érvényességi nyilatkozat</u>	47
<u>Legitimációs záradék.....</u>	48
<u>Felhasználtirodalom.....</u>	50
<u>Idézetek jegyzéke</u>	50

AZ ÓVODA ADATAI

Az óvoda neve: Rádi Napközi- otthonos Óvoda Bölcsőde és Konyha

Cím: 2613 Rád, Rákóczi ú.2/a.

Telefonszám/faxszám: 06/27/ 364-015, 30/627-3029

Alapító okirat száma: 651 / 94.

Intézmény OM azonosítója: 032916

Intézményvezető neve: Puporkáné Papp Gabriella

A programot benyújtó az intézmény Főigazgatója és a Napközi-otthonos Óvoda nevelőtestülete.

BEVEZETŐ

Óvodánk 3 csoportos szakmailag önállóan működő intézmény. Hirdetjük a gyermekközpontú, szeretetteljes, családias óvodai légkört, amelyben a gyermekeket egyéni képességeik szerint neveljük, fejlesztjük. Hangsúlyozzuk a gyermekek testi – lelki gondozását, az érzelmi biztonság megteremtését és a szocializáció minél teljesebb kibontakoztatását, a családi neveléssel együtt.

Programunk olyan életfeladat teljesítésére orientál, amelyben a gyermekek megtanulnak beszélni, tevékenykedni, együttműködni, magatartás-formákat elsajátítani. Mindezt jól szervezett tevékenységgel, nevelői segítséggel a mindennapi élet feltételeivel és eszközeivel biztosítjuk. Pedagógiai alapelveink kiegészültek az egyenlő hozzáférés biztosításával.

Nevelési gyakorlatunk:

„Mesélő természet – beszélő környezet”.

Hangsúlyt kap a környezet tevékeny megismerése, a természeti környezetben való tájékozódás, a természet - és környezetvédő viselkedés gyakorlása. Magába foglalja az „Anyanyelvi kommunikáció képességfejlesztés” című részprogramot.

Nevelésünk tartalma tehát minden, ami a gyermek környezetéből származó élmény, tapasztalat, ismeret. Programunk osztatlan, részben osztott és homogén csoportokban egyaránt alkalmazható.

Helyi pedagógiai programunk a Vésztői Napközi-otthonos Óvoda: „Mesélő természet – beszélő környezet adaptációja.

1. Óvodánk önmeghatározása

Rád község Váctól 10 km-re északi irányban terül el. Lakóinak száma 1870 fő. A község az elmúlt években sokat fejlődött. Az új lakások száma jelentősen növekszik, vele együtt a lakók száma, így az óvodáskorúak száma is. Jelenleg az óvoda 3 osztott csoportjában 66 gyermek van beíratva.

Óvodánk 1972-ben épült, 2 csoporttal, hozzá tartozó konyhával, s egy szolgálati lakással. 1998 nyarán jelentős önkormányzati beruházással a szolgálati lakásból ki lett alakítva a 3. óvodai csoport, korszerűsödött a főzőkonyha és központi fűtést kapott az egész épület. 2006-ban ugyancsak nagyszabású önkormányzati beruházással tovább korszerűsödött az óvoda. Emeletráépítéssel bővítették az épületet, melyben többek között helyet kapott egy betegszoba, valamint egy nagy tornaszoba is. Így az óvodaépület megfelelő komforttal rendelkezik, vonzó, tiszta, esztétikus külső és belső környezetben fogadjuk az eltérő szociokulturális helyzetű családok gyermekeit. Minden 3-7 éves korú gyermeket fogadni tudunk.

2016 -ban főzőkonyhákon felújítás történt. Pályázatot nyertünk konyhafejlesztésre, minden helyisége fel lett újítva, modernizálva, új főzőeszközök, konyhai gépek kerültek beszerelésre. Zöldségtárolónk fel lett újítva, fűtéssel, vízzel lett ellátva. Vendégétkezőinket modern bútorokkal ellátott helységben tudjuk fogadni.

2019 telén elkezdődött az intézmény bővítése, 14 kisgyermeket fogadó bölcsőde kialakításával. A két intézmény egy közös folyosóval lett összekötve. A pályázat megnyerésével és megvalósításával, segíteni tudunk azoknak a szülőknek, akik a gyermek 2 éves kora után vissza szeretnék menni dolgozni, valamint azoknak, akiknek gyermekének korai fejlesztésre lenne szüksége. A bölcsődei rész a mai kor modern, takarékos elvárásainak megfelelően került megtervezésre, kivitelezésre. Esztétikus, otthonos környezet várja az ide érkező kisgyermeket.

Alapelveink:

A gyermek személyiségéből, legtermészetesebb megnyilvánulásából kiindulva olyan szeretetteljes óvodai légkör megteremtése, amelyben a gyermeket megbecsülés, szeretet övezi.

Környezettudatos magatartás megalapozása, a gyermeki személyiséget övező bizalom megvalósítása.

A különbözőség elfogadása, tiszteletben tartása.

Nyugodt, családias, biztonságot nyújtó légkör megteremtése, amelyben a gyermeki játék, a szabad játék elsődlegességét hangsúlyozzuk.

Az egyéni bánásmód és differenciált fejlesztés alkalmazása, mint a gyermeki személyiség fejlődésének nyomon követése. Fontos, hogy ne csak a differenciált képességfejlesztés, hanem a készségfejlesztés is feladatunk legyen.

Az óvónő azonosulási minta óvodásai számára, a gyermekek közösségi életének irányítója, aki maga is benne él a gyermekek közösségében, mindig látja, hogy melyek a következő feladatok, hogy milyen útmutatásra, serkentésre, milyen tevékenységre van szüksége a csoportnak és az egyes gyermekeknek. Modellértékű, befogadó attitűd, a különbözőségek elfogadásának természetessé tétele a gyermekek számára. A különbözőségek tisztelete, elfogadása, sajátosságainak megismerése, kezelése egymáshoz való alkalmazkodással, egyénhez igazított fejlesztéssel.

Az óvoda vállalja az inkluzív nevelés értékeinek indirekt közvetítése mellett a szemléletformálás direkter módszereit is, előadás, cikkek ajánlása, faliújságra helyezése. Ehhez ad segítséget laptop, fényképezőgép, magnó, megléte.

A nemi identitás kialakulásának támogatása mellett, a tradicionális nemi szerepek határainak tágítása, a sztereotípiák merevségeinek oldása.

Gyermekképünk:

Olyan gyermek nevelése, aki érzelmileg gazdag, a településhez kötődő, a környezetben jól tájékozódó, nyitott, érdeklődő, önmagát értékelni tudó, másokat elfogadó, együttműködő.

Olyan pedagógiai környezet kialakítása, ahol a befogadó attitűd természetessé válik, az óvodapedagógus, a nevelőmunkát segítő munkatársak, szülők, gyermekek számára egyaránt. A befogadó közoktatási rendszer kialakításához való aktív hozzájárulásunk része a multikulturális szemléletmód és nevelés kialakítása.

Nevelőtestületünk pedagógiai hitvallása:

Cselekedeteink, ítéleteink, érzéseink példát mutatnak azoknak a gyermekeknek, akik szeretnek és tisztelnek bennünket.

Hit a gyermek fejlődésében, a gyermek jelzéseire biztosított komoly figyelem. A ki nem mondott, csak tünetekkel jelzett gyermeki segélykérés figyelmen kívül hagyásának megelőzése.

Elveink:

Az együttgondolkodás, pedagógiai optimizmus, gyermekszeretet. Elkötelezettség és a jövő iránti felelősség vezérli munkáinkat és magatartásunkat, életvitelünket és emberi kapcsolatainkat.

Kiemelt nevelési területnek tekintjük a játékot, mely sokféle megismerési és tanulási lehetőséget biztosít a gyermek számára. Változó világunkban a családok életkörülményei megváltoztak. Ezek a változások a gyermekek fejlődését is befolyásolják: a természettől való elszakadás, a technika fejlődése, korlátozottabb lehetőségek a családon belül, a család szerkezetének változásai, életforrások csökkenése, megélhetési problémák, munkanélküliség, stb.

Ezek következményeként tapasztaltuk:

- Helytelen életvitel
- Rossz táplálkozási szokások
- Mozgásszegény életmód
- Helytelen beszédstílus
- Emberi kapcsolatok, viselkedési normák lazulása.

Ezek tudatában fogalmazzuk meg nevelési céljainkat, feladatainkat, melyek a következőkre vonatkoznak:

- A környezet megismerésére való nevelés
- Anyanyelvi és kommunikációs képességek fejlesztése
- Egészséges életmód és egészséges táplálkozás szokásainak kialakítása
- Kreativitás és önkifejezés a természetes anyagokból készített játékokkal
- Hagyományok ápolása a mindennapi tevékenységeken keresztül.

A komplex hatások érdekében változatos, egymásra épülő tevékenységeket szervezünk, amely a gyermek spontán érdeklődésére, kíváncsiságára, személyére, érzelmeire és megismerési vágyára támaszkodik. Nevelőtestületünket környezet centrikussá akarjuk tenni, melyben közvetítő elemként hozzájárul az anyanyelvi, irodalmi, kommunikációs nevelés. Ezen keresztül megteremtjük a természet megbecsüléséhez, megóvásához az érzelmi alapot, ezáltal közvetetten hozzájárulnak a gyermek környezeti neveléséhez, természetszerető, környezetbarát felnőtté váláshoz. Egymás és gyermekeink kezét fogva próbálunk valódi értékeket találni környezetünkben. Nevelőtestületünk arra törekszik, hogy mindenkor a legújabb szakirodalommal rendelkezzen.

A PROGRAM RENDSZERÁBRÁJA

A program célja, feladata

**Az egészséges életmód
alakítása**

**Az érzelmi nevelés és
társas kapcsolatok**

**A tevékenység kerete:
Mesélő természet, beszélő környezet
Nyelvi, irodalmi kommunikációs nevelés**

A program tevékenységformái:

Játék

Mozgás

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

Ének-zene, énekes játék, gyermektánc

Vers, mese

Munka

Tevékenységekben megvalósuló tanulás

A program keretrendszere

Család

Iskolák, közművelődési int.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

1.1. Az óvoda személyi feltételei:

Óvodánkban összesen 14 fő dolgozik.

Az óvoda dolgozói	Jelenleg
Felsőfokú végzettségű óvodapedagógus	6
Szakképzett pedagógiai és családsegítő munkatárs	1
Pedagógiai munkát végző szakképzett dajka	3
Egyéb munkakörben dolgozók /élelmezésvezető, szakács, konyhai dolgozók/	4

Pedagógusképünk:

Olyan óvodapedagógusok, akikre a humanizmus, a pedagógiai optimizmus, a szülők tisztelete, a megértő, együttérző, elfogadó, a segítőkészséget előtérbe helyező gyermekszeretet jellemző.

Nevelőtestületünk szakmailag jól felkészült, pedagógiai megújulásra törekvő nevelők, akik képesek az együttműködésre, egymás tiszteletére, megbecsülésére. Jellemző rájuk az önképzés, a szaktudás megújulására való törekvés. Nevelőtestületünk légköre nyugodt, derűs. Pedagógiai asszisztenssel, és a szakképzett dajkákkal közvetlen, egymást segítő kapcsolatban vagyunk.

1.2. Az óvoda tárgyi feltételei:

Az óvoda épületében 3 csoportszobánk van, melyek tágak, világosak, hozzájuk esztétikus WC, - mosdóhelyiségek tartoznak. A gyermeköltözők korszerű, esztétikus öltözőszekrényekkel vannak ellátva.

Van egy közös helyiségünk melyben szülői értekezleteket, nevelőtestületi és alkalmazotti értekezleteket, hittan foglalkozást tartunk.

Az épületben található még a főzőkonyha a szükséges előkészítő helyiségekkel, vezetői iroda, élelmezésvezetői iroda, betegszoba, felnőttek részére öltöző, mosdó, WC.

Az intézmény komfortja, külső – belső esztétikája, karbantartottsága jó feltételeket teremt az idejövő gyermekek számára. Udvarunk tágas, felszereltsége természetes anyagokból (fa) készült játékokkal van ellátva. A kiscsoport részére már korábban létrejött homokozó fölé megvalósult annak árnyékolása is. Vannak mozgásfejlesztő játékaink, új babaházunk, árnyékos, fás terület van az udvaron. 2016 nyarán felszerelésre került egy falikút, hogy

nyáron a nagy hőségben lehetőséget biztosítunk a szomjúság oltására és a folyadékpótlásra anélkül, hogy az épületbe be kelljen jönni (hőségriadó).

Alapítványunk a játszóudvarra párapaput vásárolt, ezzel is hozzájárulva a gyermekek komfortérzetének biztosításához a nyári nagy melegben.

Óvodai nevelésünk eszközrendszerét önerőből (kötségvetési pénzből, alapítványból, mely most már közhasznúvá vált), szülők segítségével és pályázatok útján biztosítjuk.

Az óvodának a program céljaihoz rendelt eszközrendszere

Programunk előnye, hogy kevés anyagi ráfordítás mellett folytatható, ugyanakkor a folyamatos eszközpótlás, bővítés elengedhetetlen (mennyiségi, minőségi). A környezet tevékeny megismerése neveléshez – külső, belső munkavégzéshez szükséges feltételek:

- Munkaeszközök
- Növények folyamatos utánpótlása
- Az udvar felszerelése, mely által a nevelés fontos színterévé válik, ennek érdekében a bejárat mellett, a járdaszegélyek mentén örökzöld cserjék, évelő virágos részek valósultak meg.
- Könyvek:
 - mesekönyvek
 - ismeretterjesztő könyvek és folyóiratok, újságok
 - folyamatosan megjelenő szakirodalom elengedhetetlen pótlása
- auditív eszközök (diavetítő, magnó, DVD, televízió)
a valóság pótlására szolgáló eszközök, melyek mindkét kiemelt nevelési terület fejlesztését szolgálják.

2. Az óvodánk célja és feladata:

2.1. Célja:

Óvodai nevelésünk célja, hogy a gyermekek élmény gazdag környezetben az egyéni fejlődési ütemük tiszteletben tartásával önálló gondolkodású, autonóm személyiségekké váljanak. Sokoldalú fejlesztés során játékos tevékenység közben környezettudatos magatartás, környezetre – figyelő, - védő életvitel elsajátítása, a környezethez való pozitív érzelmi viszony kialakítása.

Az anyanyelvi és kommunikációs képességfejlesztés magasabb szinten történő megvalósítása érdekében, hogy a játékon keresztül az önkifejezés, a szereplési szükséglet szerint tanulási lehetőség jelenjen meg.

2.2. Feladata:

A környezeti nevelés komplex felfogásából, a műveltségi tartalmakat, melyeket közvetíteni akarunk összehangoljuk, hogy azok kiegészítsék, teljessé tegyék egymást. Nyugodt, érzelmi

biztonságot nyújtó, családi légkör megteremtésén keresztül, a gyermekek meglévő tapasztalatainak felhasználásával tovább alakítsuk a társakkal való kapcsolatot, viselkedési szokásokat, a nyelvi kifejezőképességet.

A gyermekek életkoruknak, fejlettségüknek megfelelően tájékozottak legyenek az őket körülvevő világról.

A tapasztalatok, élmények, a személyes példamutatások váltsanak ki olyan pozitív érzéseket, mint a szeretet, vonzalom, gondolkodás, tisztelet, kellemes és jó érzések sokasága.

A környezetvédelmi tevékenységek gyakorlása – a környezet tevékeny megismerésével a természet szeretetére, annak tisztaságára, épségének megóvására, a környezet esztétikájára nevelés.

Az erkölcsi tulajdonságok, szociális készségek és képességek, attitűdök, azaz kompetenciák (együttműködés, önállóság, segítőkészség, önkifejezés, önérvényesítés, önfegyelem, a közös érdekek óvása, védelme, kitartás, akarat, feladat, szabálytudat, együttérzés, önzetlenség, figyelmesség, stb.) fejlődéséhez, a szokások gyakorlásához szükséges tevékenységi és értékelési rendszer, interakciós kultúra biztosítása az értékrend megalapozása érdekében. Bozsik programban való részvétel is nagymértékben segít ebben.

3. A nevelés kerete:

3.1. Az egészséges életmódra nevelés

Célja:

A gyermekek testi- lelki egészségének biztosítása, komfortérzésük kielégítése. Pozitív kapcsolat a természeti és társadalmi környezettel.

Feladata:

A gyermek életkorának megfelelő óvodai életritmus kialakítása, a rendszeres tevékenységek biztosításával a testi – szellemi fejlődés segítségével.

Nevelésük területei:

Gondozás, szokásrend kialakítása

Testi nevelés, mozgásigény kielégítése

A gyermekek egészségének védelme, edzettségének kialakítása, megóvása.

Egészséges, biztonságos környezet kialakítása.

Szakemberek bevonása (szükség szerint) – speciális gondozó, prevenció és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátásához.

A gyermekek gondozása, szokásrend alakítása, énkép fejlesztése

Fontosnak tartjuk a gyermek-felnőtt pozitív kapcsolatára, a kellemes nyugodt légkörre alapozva a gyermekek komfortérzésének biztosítását, amely minden tevékenységhez szükséges. Hozzájárul az én-tudat fejlesztéséhez, az életfunkciók megismerésével. Kialakítja a gyermekek helyes napirendjét, magatartás és viselkedési szabályait. Megalapozza az egészséges életmód higiéniai szabályait. Közvetlen kapcsolatot hoz létre a gyermek és környezete között.

Tervezésnél figyelembe vesszük a gyermekek szükségleteit és az esztétikus, higiénikus gondozásra fordítható időszükségletet. Fontosnak tartjuk, hogy minden rugalmasan menjen végbe a folyamatosság keretében.

Az önálló testápolás, étkezés, öltözködés szervezettségét az óvodába lépéstől biztosítjuk, de mindaddig végezzük vele együtt, az egyéni fejlettségtől függően a teendőket, amíg nem biztosak a napi élethez szükséges szokások sorrendjében. A segítség azt jelenti, hogy a folyamatos tevékenységet, szóbeli magyarázattal kísérik.

Testi nevelés, mozgásigény kielégítése

Olyan szervezeti kereteket, formákat (házirend, napirend, hetirend), lehetőségeket biztosítunk a természetes mozgásigény kielégítésére (játshelyek, eszközök), amelyek az egészséges életmód alakítását szolgálják. Programunkból kiindulva napirendünkben nagy hangsúlyt fektetünk a szabadban való tartózkodásra.

Ha sokat vagyunk olyan környezetben, ahol a gyermekek sok mozgásigénynek vannak kitéve (víz, erdő, árok-mászásra, egyensúlyozásra alkalmas lehetőség), ott a célszerű mozgást igen gyorsan elsajátítják. Ha ezt tudatosan erősítjük, fokozzuk fejlődésüket és tökéletesítjük mozgásukat. Mindezt a gyermekcsoporttól, egy-egy gyermek fejlettségétől, a differenciált feladatátadástól függ.

A társakkal végzett együttmozgás tapasztalatainak gazdagításával a gyermekek én-határainak, a másik észlelésének, az önfegyelem, alkalmazkodás, kooperációs képesség fejlődésének elősegítése. A Bozsik programba való belépés ehhez nagy segítséget nyújt.

Időjárás függvényében, az adott lehetőséghez mérten a szabadban a mozgásszükséglet kielégítése mellett a levegőztetést is biztosítjuk.

A pihenés az alvás az óvodáskorú gyermek napirendjében nagyon fontos szerepet kap. A gyermek igényének megfelelően a délutáni pihenés előtt minden nap mesélünk, vagy altató verset mondunk, vagy altatódalt énekelünk.

Az óvodában tízórai, ebéd, uzsonna áll a gyermekek rendelkezésére meghatározott időben. Mivel a gyermekeknek nem csak a fejlődését, de közérzetét is befolyásolja az étkezés, igyekszünk az egyes gyermekek szokásait, kedvelt ételeit, érzékenységét, esetleg undorát megismerni. Tapintattal szoktatni őket a kívánt korszerű táplálkozási követelményekhez, ismeretlen ízekhez. Figyelembe vesszük a tápanyag, vitamin, nyomelemek szükségleteinek kielégítését, a napi étrendet annak megfelelően állítjuk össze.

Az egészséges és vitamindús táplálkozást segíti a heti egy alkalommal bevezetett gyümölcsnap.

Egészségvédelem, edzettség, biztonságos környezet

Az egészséges életvitel kialakításánál nagy szerepe van a környezet megismerésének, környezetbarát viselkedésnek. Szeretnénk megalapozni az egészséges életvitel iránti igényt a szülők segítségével. Fontosnak tartjuk a higiénés szabályok betartását. Gyakori szellőztetést, a megfelelő páratartalom biztosítását, a portalanítást, a fertőtlenítést, a környezet tisztántartását, a sok zöld növény elhelyezését.

A gyermekek rendszeres egészségügyi szűrését a védőnő végzi (státusz vizsgálat). A gyermekek tevékenységét folyamatosan figyelemmel kísérjük, a balesetek elkerülése végett a személyi és tárgyi feltételeket biztosítjuk, a használati eszközöket ellenőrizzük. Az edzés lehetőségét minden évszakban a szabad levegőn való tartózkodással használjuk ki, figyelembe véve a gyermek ellenálló képességét. Tehát kihasználjuk a levegő, a napfény együttes hatását, de odafigyelünk az erős napsütés káros hatásának kiküszöbölésére.

Nevelőmunkánk legfontosabb színtere az óvoda és udvara. Az óvodán kívüli játszóhelyünk, állandó kirándulóhelyünk a Szabadidőpark. Arra törekszünk, hogy ezek a helyek megfeleljenek az egészséges, esztétikus környezetnek, biztosítsák a kint tartózkodás lehetőségét.

A megfigyeléshez, tapasztalatszerzéshez a nyugodtságot, hogy megcsodálhassák az ott lezajló folyamatokat.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére

A szabadban végzett számtalan tevékenység által a gyermekek kiegyensúlyozottá, edzetté, testileg-szellemileg teherbíróvá válnak. Felkészültté az iskolai életre. Megtanulnak alkalmazkodni a körülményekhez, megfelelően mozogni, tájékozódni, erejükkel gazdálkodni. Ez biztossá és öntudatosá teszik őket.

Önállóan végzik személyiségükkel kapcsolatos tisztálkodási, öltözködési teendőiket. Ezek igényükké válnak és az óvodán kívüli helyzetekben is alkalmazzák.

Képesek lesznek szükségleteik felismerésére, kielégítésére, a mozgásigényük szándékos irányítására.

Alkalmazkodó képessé válnak, közvetlen kapcsolatot tudnak kialakítani környezetükkel. Igénylik a szabadon való tartózkodást, sétát, kirándulást, a zöld „környezetet”. Képesek lesznek „rácsodálkozásra”.

Igényükké válik a higiénés szabályok betartása.

Figyeljenek saját külsejükre, arra, hogy ruházatuk rendezett, testük ápolts legyen.

Igénylik környezetük rendjét, az elhasználadott, „felesleges” anyagokat (papírhulladék, zöldség-gyümölcsmaradvány...) a kijelölt helyükre gyűjtjük.

Az egészséges életmódhoz kapcsolódó helyes táplálkozási és higiéniai szokások beépülnek a gyermeki személyiségbe, pozitívan formálva azt.

NAPIREND

A napirend az ebéd kiosztásának folyamatossága érdekében, a mellékhelységek kihasználtsága, valamint az időben történő alvást figyelembe véve csoportonként 15 perces eltolódással történik.

6.30-11.30-ig - szabad játék a csoportszobában

- egyéni és csoportos tevékenységek, részképességek fejlesztése, testápolás, tízóraiás,
- a környezetben szerzett tapasztalatok, élmények feldolgozása mikro csoportos, esetenként egész csoportos szervezés formájában,
- játék a szabadban,
- szervezett és szabad mozgás, a környezet tevékeny megismerése (mikro csoportos megfigyelés, séta, munka, beszélgetés).

11.30-14.30-ig - testápolás, ebéd

- Csendes pihenő, mese, vers, altató

14.30-17.30-ig - ébresztő,

- testápolás, uzsonna,
- szabad játék a csoportban, vagy a szabadban

3.2 Érzelmi, erkölcsi és a közösségi nevelés

Célja:

A gyermekek egyéni érdekeinek, képességeinek, tevékenység-szükségleteiknek kibontakoztatása érzelmi biztonságot nyújtó környezetben.

Feladata:

Olyan szeretetteljes családi környezet megteremtése, ahol a gyermekekre közös élményeken alapuló, közös tevékenységek során pozitív érzelmi kapcsolat jön létre: gyermek-gyermek, felnőtt-gyermek között a beszokástól az óvodáskor végéig.

A természeti és társadalmi környezetünkben olyan feltételek megteremtése, melyben alkalom nyílik az egymáshoz viszonyításra, ezáltal reális én-kép, pozitív értékrend, helyes viselkedés alakulására.

A gyermekeket óvodába lépéskor érzelmi biztonságot nyújtó, szeretetteljes, családi, gondoskodó légkör fogadja. A beszoktatásra különös gondot fordítunk. Elfogadjuk az otthonról hozott, kedves játékaikat. Csoportszobáink otthonosak, szépek. Az óvó nénik, a pedagógiai és családsegítő asszisztens és a dajka nénik gondoskodó szeretettel várják a gyermekeket.

Mindig figyelembe vesszük a gyermekek egyéni képességeit, tempóját, eltérő szokásaikat. Ilyen családi légkörben kedvezően alakulnak társas, baráti kapcsolataik, egymáshoz való viszonyuk is. Programot szervezünk a kicsik és nagyok együttműködésére: közös játékok, kirándulások. Alkalmat adunk arra is, hogy különböző helyzetekben más csoportokkal együttműködhessenek a gyermekek.

A természeti és társadalmi környezetünkben olyan feltételeket biztosítunk, amelyben alkalom nyílik az egymáshoz viszonyításra, ezáltal a reális én-kép, pozitív értékrend, helyes viselkedés alakítására (hagyományőrző műsorok).

A gyermekek felé nyitottak vagyunk, segítjük a barátságok kialakítását, a különbözőség elfogadását, tiszteletét, az érzelmileg átélt közös feladatok megvalósulását. Az érzelmi hatások sokféleségét engedjük érvényesülni, szem előtt tartva azt, hogy a pozitív érzelmeket megerősítjük, a negatívakat visszatartjuk, fékezzük. Az óvónő folyamatosan figyel és értékeli a gyermekeket.

Mindezek feltételezik a mentálhigiénés egészséget, a közösség „lelki egészségét” és harmóniáját. A gyermekek viselkedés kultúráját fejleszti a felnőttek jó példája, bátorítása, türelme, bizalma, szeretete. A gyermekek érzik, hogy az óvónő cselekedeteiben, szavaiban mit és miért tart helyesnek, mit és miért utasít el, és mit vár el tőlük.

A gyermekek kezdetben érzelmileg, majd később belátás alapján azonosulnak azzal az értékrenddel, amelyet az óvónő közvetít. Az azonosulás elősegíti a csoport közösséggé formálódását. Hagyományaink ápolása, születés és névnapok jelzik azt, hogy fontosak vagyunk egymásnak, együtt örülünk, ünnepelünk. E 3-4 évig tartó fejlesztési folyamat, törés nélküli lassú átmenetet biztosít az iskolába érkezéshez.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

A gyermekek szívesen járnak óvodába, szívesen játszanak együtt, képesek lesznek más csoportokkal való együttműködésre. A közös tevékenységekben aktívan és érdeklődéssel vesznek részt. Figyelemmel, türelemmel hallgatják az óvónők, társaik közlését. Ébredzik bennük a közösségi tudat. Az én-kép, önismeret, önértékelés fejlődése révén képessé válnak az önálló helyzetmegoldásokra, önérvényesítésük a társas kapcsolatban elfogadható módon történik. Örülnek a közösen elért sikereknek, a közös élményeknek. Kialakul a környezetükben élők iránti érdeklődés. Társaik szokatlan megnyilvánulásait megértéssel fogadják (különbözőség). Érzelmileg elfogadják egymást, felfogják a metakommunikáció alapvető jelzéseit: nemtetszés, öröm, szomorúság. Igényükké válik a helyes viselkedés

szabályainak betartása. Segítenek egymásnak, megértőbbek, türelmesebbek lesznek, társas viszonyuk megszilárdul. Szociálisan éretté válnak iskolakezdésre.

4. Tevékenység kerete

4.1. Mesélő természet-beszélő környezet

„Ami ebből nekünk mindig a legfontosabb a tapasztalat és abból is a tanulságok megszívlelése. Azért, hogy a hasonló hibákba már ne essünk, és az élet dolgaiban gyermekként is egy kicsit okosabban, magabiztosabban igazodhassunk el. Tervezzük újra, próbálkozzunk új módszerekkel! Készüljünk, hogy mire lombot vet az ág, mire gyümölcsöt érlel a nyár, és mire lehull az őszi lomb, új élményekben és örömeiben gazdagodva készülhessünk az újabb, következő tavaszra.”

A gyermek és környezete

A környezettel való ismerkedés a gyermek születésétől kezdődik tényekről és viszonyokról, mely egyre táguló ismeretszerzésben mélyülő folyamat, ami végül egy helyzetbarát életvitelben valósul meg. Ennek feltétele, hogy az óvodai nevelés figyelembe vegye a családi nevelés milyenségét, mint minden értékközvetítést. A családok életvitele, mindennapjai meghatározzák a gyermek attitűdjeit, szokásait (beleértve az anyagokkal, energiával kapcsolatos szokásait is), kommunikatív képességeit.

Hogyan tudunk erre építeni?

Úgy, hogy a környezeti nevelés állandóan, mindenkori folyamatossággal jelenlévő hatás legyen az óvodában. Az óvodai élet példát ad a gyermeknek, a szülőknek, melyben nagyon meghatározó az óvónő személyisége. Egyrészt többet adhat az óvodai nevelés azzal, hogy a tevékenységek gazdag választékát biztosítja, a felnőtt-gyermek együttlétekor kialakul a látás és ábrázolás, mozgásérezéssel és saját mozgásharmóniája. Épít a gyermek spontán, eredeti beszéd, ének, mozgás és képi kifejezés hajlamaira. Másrészt pedig a gyermekcsoport meleg, derűs légköre, a nevelői attitűd szellemiségével, biztonságot nyújtó feltételeivel. A környezetbarát életvitel kialakulásához fontos a környezetbarát óvoda megteremtése. Ezt könnyen meg tudjuk valósítani, mivel alapelve a gyermekközpontúság, az egészséges életmód, a pozitív kapcsolat a természeti és társadalmi környezettel.

Célunk:

Olyan gyermekek nevelni, akik szeretik a természetet, az őket körülvevő élőlényeket, ismerik környezetüket. Fogékonyak a körülöttük levő élő és élettelen környezet szépsége iránt megtalálják a jót és a szépet, azt megbecsülik és képesek a tenni akarásra.

Feladatunk:

Mi a gyermekkel együtt felnőttek a nap minden percében lássuk meg és vegyük észre a tevékenységek közötti lehetőségeket.

Építsünk a gyermekek egyéni élményeire, tapasztalataira, vagy mi magunk biztosítsunk olyan jellegű élményérzést, mely lehetővé teszi a közeli, illetve távolabbi környezetünkben végbemenő folyamatok meglátását, az azokban való tevékeny részvételt.

Figyeljünk tudatosabban a környezet, illetve a természetvédelem fontosságára, a természetszemlélet formálására.

Olyan hagyományok beépítése az óvodai életbe, amely szebbé, gazdagabbá teszi gyermekek életét.

Szemléletmódunk, elveink:

Az „Itt és most” – ből kiindulva a helyi sajátosságokra építünk, a helyi környezeti tényezőket bevonva a személyes tapasztalásba. A gyermekek környezetében az jelenik meg, amely számára tapasztalható, ahol „Ő” létezik. A későbbi csoporthoz való tartozás, a mi-tudat létrejöttének élménye mind az „Én-központú” helyzetekben gyökerezik.

Fontos a mindennapok eseménye, realitása, így megismeri a szülőföldet, az ott élő embereket, a táj, a helyi hagyományokat, szokásokat, tárgyi értékek szeretetét, védelmét.

A témák feldolgozásában figyelembe vesszük azt az elvet, hogy kevesebbet, de alaposabban figyeljük meg környezetüket, s így haladjunk az alkalmazás felé. A sokoldalú tapasztalatszerzést, annak feldolgozását tudatos irányítással, élményszerű átadással tesszük, az élethelyzetük korszerű megszervezésével. A gyermeki érdeklődést a megfigyelés irányába tereljük. Megtanítjuk látni őket, eligazodni környezetükben.

A gyermek mindenben egyéniségének, fejlettségének megfelelően vegyen részt. A környezetükkel, a világ dolgaival természetes egységükben ismerkedjenek. A problémákat képességeik szerint oldják meg. Ha felfedeztetjük velük a környezetük elemeit, megismertetjük a felnőttek világát, azok viselkedését, ők is aktív részeseivé válnak környezetüknek.

Mindig játszunk, de az legyen tele a valósággal való ismerkedés sokszínűségével, a magatartás, a viselkedés formálásával. Állandóan gyűjtünk, keresgélünk, figyelünk, kísérletezünk, tevékenykedünk, eseményeket szervezünk. Mindezt érzelmgazdag, színes, hangulatos légkörben. Ezek az érzések kísérik a megismerés és akarati tevékenységek folyamatát, és pozitív viszonyt alakítanak ki a természeti és társadalmi környezettel.

Az óvoda feladatköre tehát a család támogatása, funkcióinak erősítése. Legértékesebb eszközünk a személyiségünk. Környezeti attitűdjeinkkel, értékrendünkkel követendő hatást tudunk elérni. Ezáltal válhatnak a mindennapok cselekedetei szokásalakító gyakorlattá.

Programunkban abból az elvből indulunk ki, hogy a kisgyermek korban szerzett élmények meghatározók a későbbiekben. A másik pedig, hogy a gyermek fő tevékenységi formája a játék. A játék a tevékenység színtere összekapcsolódik a mindennapi léttel. A környezettel való együttműködés szabályainak elsajátítására a legjobb lehetőség. A játékokon keresztül megvalósul a tanulás, a gyakorlatban megszerzhető tapasztalatokon át pedig eljutnak a konkrét fogalomalkotásig. A játékban felhasznált ismereteit átéli, folyamatosan gyakorolja, egyéb tevékenységeiben alkalmazza.

A nevelési terület tartalma tehát minden, a gyermek környezetéből származó élményre, tapasztalataira, ismereteire kiterjed. Nevelésünket ezért környezet centrikussá szeretnénk tenni. Mindent a maga természetében megfigyelni, minden lehetőséget kihasználni a szabadban való tartózkodásra. Vannak állandó megfigyelési helyeink (Álomvölgy tanya, Szabadidőpark).

Ebben a folyamatban ismerje meg a gyermek önmaga helyét és lehetőségeit, ugyanakkor a felelősséget is a környezetében, a természetben. Háromhavonta nevelési tervet készítünk, évszakok szerinti felosztásban, amely az évszakok változásaira, a mindennapok realitásaira, ünnepekre, aktuális eseményekre épül.

Az óvodai napok színességét, élménygazdagságát a gyermekei kíváncsiságból fakadó változatosság jellemzi. A hosszabb, rövidebb séták, kirándulások, megfigyelések, természetbeni játékok után lehetőséget adunk a benti, nyugodt beszélgetésekre. Játékra, tevékenységekre, mesékre a környezet titkairól, amelyeket a megfigyelt ismereteket hozzák a felszínre. Segítjük a tapasztalatok „feldolgozását”.

A környezet megismerésére nevelés és az irodalmi művek összehangolása, az érzelmi nevelés nagy színtere. A természet érdekességei mesében elmondva még jobban felkeltik a gyermekek érdeklődését. Az óvodás gyermeket minden tevékenységbe be lehet vonni játékosan, a mesék világán keresztül, a történetek megfigyelésével. Különböző játékok, megfigyelések, kísérletek alkalmasak arra, hogy a gyermek (óvónő-szülő segítségével) megismerkedhessen a talaj, a víz, a levegő fontosságával, védelmével. A tevékenységekben, kísérletezésekben nem mindig a tudomány, a tartalom a fontos, hanem a játék érdekes. Minden hónapban azt emeljük ki, amit akkor szükségesnek tartunk. De nem pontos mérés a fontos, hanem, hogy együtt csodálkozzunk, kimondjunk, megnevezzünk, elmeséljünk, érzékeljünk valamit.

A műveltségi területek egymásra épülnek, kiegészítik egymást. Sokféle az anyag, a lehetőség, sokféle a módszer is. A környezetben találkoznak a hangok, illatok, színek, formák, mennyiségek, ritmus világával, az élővilág mozgásával, állandó változásaival. Ezek az ingerek komplex módon épülnek be nevelésünkbe.

Az anyanyelv kifejező ereje, a helyes nyelvhasználat megismertetése ott van nyelvi kifejezőképességük minden mozzanatában. Az élmények megfogalmazásával fejlődik nyelvi kifejezőeszközük. Nagyon fontos, hogy a gyermeket körülvevő felnőttnek mindig legyen kedve a környezetben, a természetben való cselekvésre, mesélésre. Tehát a felnőtt ne legyen közömbös a megfigyelni valókkal szemben, mert azok bőven vannak mindenütt. Minden lehet játék és mindenről lehet mesélni, amely közelebb hozza, mélyebbé teszi ismereteiket. A környezeti nevelésünk bizalomra, a szülők, az óvodai dolgozók, azaz a mások iránti szeretetre épülve válhatnak eredményessé.

Az óvodai élet megszervezése

Minden korcsoport számára napirendet, illetve heti rendet készítünk, melyet a csoportnaplóban rögzítünk. Ezekhez igazodnak különböző tevékenységek, a gyermekek egyéni szükségletei. A tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakulása, szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét.

A gyermekek fejlődésének folyamatos nyomon követése egészen kiscsoporttól az iskolába kerülésig.

Erről az óvodapedagógusok fejlődési naplót vezetnek, ezt a szülőknek megmutatják, akik elolvassák és aláírják azt.

Ennek értelmében a szülő kérésére az óvodapedagógus tájékoztatást készíthet a gyermek fejlődéséről, javaslatot tesz/tehet a további fejlődéshez szükséges fejlesztés feladatairól.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére

A gyermek életkori sajátosságainak megfelelően meg tanul tájékozódni és eligazodni a szűkebb és tágabb természeti és társadalmi környezetben.

Pozitív érzelmi viszonyulása megerősödik az őt körülvevő környezet iránt. Megismeri lakóhelye, községe szépségét, nevezetességét, büszkeségeit. A környezetében lévő intézményeket, üzleteket.

Különbséget tud tenni az évszakok között. Meg tanulja értékelni a természet szépségét, annak növény és állatvilágát – óvja és védi, gondolja azokat – pozitívan fejlődik a tenni akarás, a munkához való viszonya- nő feladattudata, kitartása. Tudatosul bennük, hogy mi is a természet részei vagyunk.

Aktív és cselekvő személyiség lesz, mely fogékony az új dolgok iránt.

Felfedezi és megismeri az egyszerűbb ok-okozati összefüggéseket, mennyiségi viszonyokat, matematikai fogalmakat, melyek környezetében rejlenek.

Ismerik lakóhelyüket, születéshelyük nevét, lakcímüket, szüleik nevét.

Ismerik az őket körülvevő közlekedési feltételeket, eszközöket.

Ismerik néphagyományokat, a falusi élet szokásait, a helyi kultúra átadásának szokásait.

Kialakul a takarékoság (energia, víz, eszköz), a hulladékkezelés fogalma, a természetes anyagok használatának értéke, melyet korukhoz képest alkalmaznak. Megtanulja értékelni és védeni az egyes környezeti elemeket, mint talaj, víz, levegő, élővilág, település.

Az iskolai tanuláshoz szükséges értelmi képességek jól fejlődnek.

A természeti és társadalmi környezet megismerésének területei, témakörei

1. A gyermek és környezete

- Család – óvoda – lakóhely
- Testrészek, egészségvédelem
- Emberek munkája, foglalkozása, tevékenysége
- Környezetünk milyensége, tér, szín, formái, viszonyai
- Időjárás, természeti változások, jellemzők, az évszakok megfigyelése által összefüggések kialakulása
- Napszakok
- Növény és állatvilág

2. A környezeti elemek védelme, alakítása

Föld, élővilág, levegő, víz, település és táj

3. Jeles napok, hagyományok

4. Gyermek az emberbarát környezetért

Mindezeknek a keretét évszakok adják, melyek feldolgozásánál különböző fejlesztési célok érvényesülnek. Mozgás, énkép – testséma, vizuális, zenei, verbális fejlesztés.

Évszakonkénti környezeti és társadalmi ismeretek bővítése a szabadban és a csoportszobában.

Ősz, téli, tavaszi, nyári megfigyelések, gyűjtések, tevékenységek, játékok, Vizsgálódások.

Ehhez kapcsolódó:

1. Játékok, játékos tevékenységek manuális tevékenység
2. Irodalmi anyag
3. Mozgás anyag
4. Gyermekdalok, ének, zenei anyag
5. Nyelvi fejlesztés
6. Jeles napok, hagyományok

4.2. Nyelvi, irodalmi nevelés

Az anyanyelvi – kommunikációs nevelés átfogja az óvodai nevelőmunka minden területét, közvetítő elemként jelen van a nevelési folyamat legapróbb mozzanatában is. A mese és a vers része az egész óvodai életet átfogó anyanyelvi nevelésnek. A gyermekekkel való játékos beszédkapcsolat egyik nagy lehetősége a beszéd, a szórakoztatás, a kellemes időtöltés, az együttes élmény biztosításához.

Célja:

Az érthető, kifejező beszédképesség kialakítása.

A nyelv szépségének, kifejezőerejének megismertetésével, helyes nyelvhasználattal a biztonságos önkifejezés megalapozása.

A gyermek életkorának megfelelő irodalmi élmények nyújtásával az irodalom iránti érdeklődés felkeltése.

Helyes mintaadással az anyanyelv fejlesztése, a kommunikáció különböző formáinak alakítása az óvodai nevelő tevékenység egészében.

Nyelvi struktúrákra építő nyelvi nevelés és az önkifejezésre alapozó nevelés szintézisének megvalósítása.

Feladata:

A játékoság megőrzésével, megfelelő motivációval, a játékos tevékenységek örömteli végzésével valósuljon meg, és a céltudatos képességfejlesztést szolgálja a gyermekek érdekében.

Olyan szociális közeg biztosítása, ahol a gyermek kifejezheti önmagát, kérdezni tud, véleménye van, válaszolni akar.

Az anyanyelv ismertetésén, az irodalmi érdeklődés felkeltésén túl, a változatos tevékenységeken keresztül a valós élet szerepköreinek elsajátítása játékos formában (vers, mese, bábjáték, dramatizálás, szituációs játék, történetek, helyzetjátékok, mimetikus játékok).

A mesélő természet irodalmi anyaga

A mese és a vers az anyanyelv közegén át emberi kapcsolatokra tanít, mélyíti az önismeretet, segíti a világ megismerését. A gyermekek érzékelésének egyik jellemzője az érzelmek dominanciája, ezért ajánlatos a megfigyelt eseményhez, jelenséghez, élőlényhez tartalmilag kapcsolódó vers, vagy versrészlet spontán elmondásával fokozni, elmélyíteni a természetélmény hatását. Az irodalmi művek így teremtik meg a természet megbecsüléséhez, megóvásához elengedhetetlen érzelmi állapotot, ezáltal hozzájárulnak a gyermekek környezeti (környezetvédelmi) neveléséhez, természetszerető, környezetbarát felnőtté válásához.

A verseknél a globális megértés a cél, ezek egy-egy helyzethez rendelhetők, vagy éppen egy hangulat továbbélésének, felidézésének eszközei. A verseket, mondókákat, találós kérdéseket a gyerekek gyorsan rögzítik, mert a ritmus, a rím segít ebben. A versmondásnak nem kötöttek a módszertani szabályai: bárhol, bármikor mondható, ahol aktuális lehetőség adódik. A népmese, történet szintén segíti a környezeti és irodalmi nevelés komplexitását.

A megfigyeléseken, tapasztalatokon alapuló néphagyományokat, - melyek a régi generáción keresztül a mában is élnek – továbbvisszük a népmeséken, szólásokon, találós kérdéseken keresztül. Az évszakok változásait, amelyek a természetben gyönyörű csodákat varázsolnak, szebbnél szebb versek őrzik. A fák, cserjék a versekben úgy élnek, úgy változnak, ahogy csak a gyermeki fantáziában lehetséges. A „nem szeretem állatok” közelebb kerülnek, elfogadóbbá válnak a gyermekek számára, ha irodalmi művekben is találkoznak velük.

A mesebeli „beszélő állatok” emberi tulajdonságaikkal ragadják meg a gyermekeket és egyben hangutánzásra is készítetik. Ezek a hangutánzások nagy segítséget jelentenek a gyermek helyes hangképzésének kialakításában és alkalmasak a kezdeti beszédhibák javítására is, úgy, hogy a gyermek észre sem veszi.

Az irodalom közege a nyelv. Sok irodalmi mű ismerete szükséges ahhoz, hogy az adott, vagy teremtett szituációhoz tartalmilag és formailag is a legalkalmasabbat találjuk meg.

Az irodalmi művek kiválasztásának fontos alapelvei:

Tiszta forrásból merítsen.

Megfeleljen a gyermek és a csoport fejlettségi szintjének.

Feleljen meg az óvónő egyéniségének.

Nevelésünk tervében célszerűnek tartjuk témánként feltüntetni az irodalmi anyagot, a nézegetésekre szánt könyveket, a tematikus és szimulációs játék köteteket. Az éves tervek így az évszakok változásait követik.

A tevékenységhez alkalmazható irodalmi anyagok

Kisebbeknek:

Mondókák, egyszerű mondókamesék

Simogatók, tapsoltatók, höcögtetők, hintáztatók, vigasztalók

Rövid, rögtönzött történeteket halmozó láncmesék

Rövid versek állatokról, természetről

Dramatizálás, állatok hangjának utánzása

Állatokról szóló egyszerű népmesék, műmesék

Lényeges az ismétlések, az alliterációk szerepe. A meséhez a hétköznapi élettől eltérő, különös beszéddallam tartozik, ami utánozható.

Dramatizáló játékok kimerül egy – egy szerep kiválasztásában, az ehhez szükséges kellékek felvételében, egy – egy jellemző mozzanat egyéni eljátszásában.

Nagyobbaknak:

Több versszakos mondókák, változatos kiszámolók,

Ismétlésekkel, refrénekekkel tagolt vidám, pattogó, ritmusváltó ringató, lépegető, táncos ritmusú versek,

Mozgásos játékot kísérő kiszámolók, ugrók,

Találós kérdések, mulattató mondókák, tréfálfalozók, felelgetők, csúfolók, szólások, mondások,

Bonyodalmas, tréfás állat és tündérmesék, népmesék – (műmesék) köréből,

Folytatásos elbeszélések, történetek.

Több versszakos versek a természetről, állatokról, családról, gyermekekről (érzelmi töltésű, vagy humoros rímelő).

Dramatizálásnál a kelléktár a gyermekek ötleteinek felhasználásával készül és bővül –a szerepeket egymás között felosztják, saját vagy társuk viselkedését kommentálják.

A mese, a vers tevékenység során kiemelt szerepet kap a kommunikációs készség fejlesztése. Az alap kultúr technikák elsajátítására csak azok a gyermekek képesek, akik megfelelően tudnak kommunikálni, a személyes példa és helyzetek kialakítása ösztönzi a gyermekeket, bővíti szókincsüket, gazdagítja metakommunikációs ismereteiket.

A metakommunikáció fejlődését elsődlegesen a hiteles közlés erősíti. A gyermekre figyelő, jó példát adó, jól artikuláló, választékosan beszélő környezet, a gyermek nyelvi fejlődését pozitívan befolyásolja.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végén

Az érthető, kifejező beszédkésztség alapjai kialakulnak.

Igénylik a mesét, a verseket.

A magyar népmesék szófordulatai passzív szókinccsükbe beépülnek.

A metakommunikatív jelzéseket használják, a környezetükben megfelelően kommunikálnak.

Gondolkodásuk, képzeletük, fantáziájuk, szándékos figyelmük fejlődik, beszédkésztségük, beszédkedvük erősödik.

Beszédfigyelmük kialakul. Önállóan mondanak hosszabb, több versszakos verseket, megjelenik a versek hangsúlyozása.

Képesek önállóan mesemondásra, azt többnyire szöveghűen adják elő.

Megkezdett mese, történet folytatását saját fantáziájukkal egészítik ki.

Ismerik a mesekönyveket, kialakul igényük a könyv tisztelete iránt, azokat szívesen, a napi élet részeként használják, forgatják.

A közvetlen természetes környezetben elsajátított és megismert versek, mesék, mondókák, történetek hatékonyabban vésődnek be a gyermekek emlékezetébe és könnyebben felidéznek azokat.

A gyermekeket közvetlenül érő külső ingerek fokozzák kíváncsiságukat, érdeklődésüket, így pozitívan befolyásolják kommunikációs képességeik kibontakozását – társakkal, felnőttekkel való kapcsolattartásban.

Élményeinek elmondásával megtanulja az összefüggő beszédet.

A sokoldalúan biztosított tapasztalatszerzés és ismeretanyag által kedvező mértékben gyarapodik szókinccse, lehetősége adódik a választékos beszédre.

5. Tevékenységformák

5.1. Játék

A játék semmivel nem helyettesíthető, magáért a tevékenység örömeért végzett önként választott tevékenység. A játék során fejlődik a megismerő tevékenység, pontossá válik a valóságról alkotott kép. Környezeti nevelésünk játékkal való telítettsége pedagógiai szempontból azért fontos, mert lehetőséget kap a funkció, öröm, a belülről vezérelt, motivált öntevékenység.

Célja:

Olyan boldog gyermekkor megteremtése, ahol a cselekvések gyakori átélésével a gyermekek egyéni vágyai kibontakozhatnak, komplex módon fejlődhetnek.

Tudatosan megengedő, elfogadó, biztonságot és bizalmat adó, segítő, támogató jelenlét – pedagógiai optimizmus. Potenciális partner, akit érdekel, amit a gyerekek játszanak, tesznek, csak a szükséges esetekben avatkozik be. A szabad játék és játszótárs választás biztosítása, a kreatív ösztönzése, támogatása.

A gyermekek aktuális fejlettségi szintjének nyomom követése egyénre és csoportra szabott fejlesztési feladatok tervezése és megvalósítása elsősorban indirekt módszerekkel (pl. társas kapcsolat formálása, az együttműködés fejlesztése, az interakciók tartalmának fejlesztése, a

kezdeményezőkésséggel, önértékeléssel, önérvényesítéssel, önbizalom formálásával kapcsolatos feladatok).

Feladatai:

Alapvető feltételek biztosítása: légkör – hely – idő – eszköz – tapasztalatszerzés.

A természettel kapcsolatos és hagyományos játéklehetőségek gyakorlásával a játék funkciójának erősítése, a valóságról alkotott kép gazdagítása, fejlesztési lehetőségek biztosítása.

A környezetünk játékokra gyakorolt hatása, játékirányítás ajánlott módszerei.

A játék alapvető biztosítása

A nyugodt, derűs légkör, a felszabadult játék alapvető feltétele, amely alapvető szokásrendszerre épül. A gyermekek szabadon dönthetnek arról, hogy a választott játékot kivel, milyen helyen, mennyi ideig és milyen eszközzel játsszák.

Megfelelő hely: Az óvodai játék színtere a csoportszoba, az óvoda udvara, a kedvenc játszó – kirándulóhely. A csoportsobákban a játékkeret a bútorok praktikus, ésszerű elhelyezésével úgy alakítjuk ki, hogy az otthonos legyen, variálható játéksaroknak, kuckóknak a szabad mozgásnak lehetőséget biztosítva.

Megfelelő idő: az elmélyült játékot a folyamatos és rugalmas napirendünk biztosítja.

Megfelelő eszközök: A játékszerek esztétikusak, balesetmentesek és fejlesztő hatásúak, melyek megfelelnek az életkori és egyéni sajátosságoknak.

Tapasztalatszerzés – élmény: Az élményszerzés lehetőségét közvetlen tapasztalatszerzés során biztosítjuk. Igen fontos, hogy gyermekeknek legyenek élményháttereik: vásároljanak piacon, boltban, lássák az eladók, fodrász, postás, stb. munkáját.

A természettel kapcsolatos és hagyományos játéklehetőségek ismétlésével a játék funkciójának erősítése, a valóságról alkotott kép gazdagítása, fejlesztési lehetőségek biztosítása. Ötletzsákunkban minden olyan játék belefér, amelynek során a gyermekek kapcsolatba kerülnek önmagukkal és környezetükkel. Engedjük őket tapasztalni, elmélyülni, kíváncsiskodni és játszani, játszani és játszani: röviden gyermeknek lenni!

Ez tartalmazza:

A különbségekre – hasonlóságokra – csoportosításokra irányuló kereséseket

Ítéletalkotásokat – relációk feltárását

Konkrét megoldásokat

A kapcsolat kiépítését

Oksági kapcsolat keresését.

Alkalmaz olyan megismerési módszereket:

Megfigyeléseket – ahol tapasztalhatnak.

Vizsgálatokat – ahol keresgélhetnek.
Összehasonlításokat - ahol viszonyíthatnak.
Kísérleteket – ahol megbizonyosodhatnak.
Modellezéseket – ahol próbálkozhatnak.

A játék jelentősége abban rejlik, hogy kielégíti a gyermek szereplési vágyát, fejleszti fantáziájukat, memóriájukat, ítélőképességüket és kitartásukat. Tevékenység során játékos formában mélyíthetik el ismereteiket. Erősödik szabálytudatuk, és játék közben megtanulják elviselni az esetleges kudarcot. Megtanulják védeni, és óvni a természetet.

A környezet megismerését szolgáló játékok:

Természetjáró – és védő játékok
Szituációs és szimulációs játékok
Érzékelő játékok
Én – kép fejlesztőjátékok
Csoportalakító játékok
Együttműködést fejlesztő játékok – bizalomépítő játékok
Társasjátékok
Csapatversenyek
A természet sokszínűségét, állapotát vizsgáló játékok
Pl. víz – homok – agyag – kavics – talaj, ahol tevékenyen gyűjthet, tapinthat, rakosgathat, megfigyelhet stb.

Gyakorlójáték

A ritmikus gyakorlás és megismerő tevékenység során fejleszthetjük a szem – kéz koordinációt, a dominanciát, a tér – érzékelésünket.

Szerepjáték

Fejlesztjük a gyermekek viselkedéskultúráját, alkalmazkodó képességét, aktivitását, segítőkészségét, komplex személyiség fejlődését.

Dramatizálás – bábozás

Fejlesztjük az empátiát segítő magatartásformák erősítését, a pozitív szokáselemek tükröződését a cselekedetekben, a konfliktushelyzetek megoldását, a kifejezőkészséget, az érzelmi hangulat kialakulását.

Konstruáló játék

Fejlesztjük, segítjük az összerakosgatás és szerkesztés örömeinek kibontakozását, az egyéni ötletek, elképzelések megvalósítását, az eszközök kombinált alkalmazásának lehetőségét, a szerkesztés örömeinek átélését.

Szabályjáték

A játék az előírt szabályok szerint folyik. A játékosoknak ezeket a szabályokat be kell tartaniuk. Ez már a nagyobbak játéka, mert jó megfigyelőkészséget, türelmet, hosszabb ideig

történi odafigyelést igényel. Megismerik a győztes-vesztes fogalmát, és ezt érzelmileg is fel kell dolgozniuk.

Barkácsolás

Fejlesztjük, segítjük, hogy ők is aktívan kapcsolódjanak be a javítási műveletekbe, átérezve munkájuk örömét – eredményét. Az általuk készített eszközök a szerepjátszó – bábozó tevékenység természetes eszközévé válik. Minden tevékenységet közös gyűjtőmunka előz meg, melynek kellékei lehetnek természetes anyagok egyre gyakoribb alkalmazása: gesztenye, csuhé, csutka, kóró stb.

Szabadban történő játszás

A gyermek megismerő, felfedező tevékenysége, amelynek alapja a tapasztalatszerzés, a természetes kíváncsiság. Az udvari környezet a kedvelt játszó és kirándulóhelyek sajátos lehetőségeikkel, hangulatukkal, kellékeikkel örömteli tevékenységek sokaságát biztosítják, ahol kedvezően alakulnak a gyermekek közötti társas kapcsolatok, együttműködésre, elkülönülésre, mozgásigény levezetésére: mászásra, csúszásra, gyaloglásra, futásra, homokozásra stb. van lehetőség.

Az évszak adta lehetőségek:

Téli játékok: pl. szánkózás, hó festés, nyomrögzítés

Tavaszi játékok: pl. sárkányeregetés, fészekrakás

Nyári játékok: pl. fürdetés, pancsolás, játék sárral, vízzel

Őszi játékok: pl. őszi szántás járás, termésgyűjtés, avarban járás

A környezet játékra gyakorolt hatása – a játékirányítás ajánlott módszerei

A gyermek a környezet felé kimeríthetetlen kíváncsisággal fordul. Az óvodai nevelésünk a játékot a legfejlesztőbb tevékenységnek tartja, ahol a gyermek megfigyel, érzékel, tapasztal. Segítségért – magyarázatért a felnőttekhez fordul. Optimális eredményt a szülők – óvónők – óvodában dolgozó felnőttek összefogásával érhetünk el, amihez szükséges a kölcsönös tájékozódás és tájékoztatás, együttműködés. A gyermeki játék fontos jellemzője a környezethez kapcsolódó aktuális attitűd. A kíváncsiságnak e mozgatórugóit használjuk fel érzelmeink formálásában. Fontosnak tartjuk a közös játszást, a gyermek játékába való beleélést, az együttérzést és a türelmet.

Az óvopedagógus sajátos játéksegítő módszereiről a következőket valljuk:

Van, amikor csak szemléljük a játékot,

Van, amikor hagyjuk a gyermekeket a problémák megoldásában,

Van, amikor segítségre van szükségük,

Van, amikor együttes játékunk jelenti a legnagyobb örömet.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végén

A változatos játéktevékenységek gyakorlásával fejlődik önismeretük. Gyűjtőmunkák – séták – kirándulások során megismerkedhetnek a természet kincseivel – azokkal manipulálnak, alkotóan tevékenykednek.

Megismerkednek a játékok, építőelemek tulajdonságaival, (szín, alak, forma, nagyság), a velük való tevékenység során fejlődik finommozgásuk.

A játékban örömeik lelik, képesek arra, hogy egy játéktémát több napon keresztül is játszanak. Kialakul az együttjátszás igénye.

A játszócsoportok közötti jó, társas kapcsolat alakul ki, ahol egymás játékát kiegészítik, segítik.

Szerepjáték során képesek szerepeket vállalni, megosztani, arról lemondani.

Saját elképzeléseiknek megfelelően próbálkoznak játékeszközök készítésével, azokat játékukban alkalmazzák (dramatizálás-bábozás során).

Problémahelyzetek megoldására vállalkoznak.

Alkalmazkodnak egymáshoz és betartják a játékszabályokat.

A játék során olyan tulajdonságok, magatartásformák alakulnak ki, amelyek a későbbiekben meghatározóak lesznek.

5.2. Mozgás

Célja:

A mozgás megszerettetése.

Az óvodás korú gyermek szervezetének, testi képességeinek sokoldalú, arányos fejlesztése.

Feladata:

A gyermekek mozgásigényének kielégítése, ezzel együtt harmonikus, összerendezett mozgásfejlesztés.

A motoros képességek fejlesztése: kondicionális képesség (erő, gyorsaság, állóképesség), koordinációs képességek (egyensúlyérzék, téri tájékozódó képesség, reagálási képesség).

A testséma fejlesztése, a testrészek megismerése.

A nagy és finommozgások, az érzékelés, a formaállandóság fejlesztése.

A tevékenységhez élmény, megfelelő idő, hely, eszköz biztosítása. A személyiség akarat tényezőinek kialakítása.

Ügyesség, alkalmazkodóképesség fejlesztése.

A mozgás sokoldalú tevékenység, jelen van a szervezett foglalkozásokon, a mindennapos mozgáson túl a játékban, a különböző nevelési területeken, valamint a gondozási és önkiszolgáló tevékenységben.

A mozgásfejlesztés lehetőségei:

- a) *Testnevelés foglalkozás*
- b) *Mindennapos szervezett és szabad mozgás*
- c) *Játékidőben történő mozgásfejlesztés*

A mozgásos feladatok, mozgásos játékok tervezésénél figyelembe vesszük a csoportok összetételét, életkori sajátosságát, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjét. A mozgást, mint életkori sajátosságot a nap folyamán bármikor és bárhol kihasználjuk. Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekeket olyan mozgásingerek ériék, amelyek az optimális fejlődésüket eredményezik.

a) **Testnevelés foglalkozás**

A foglalkozásokon főként a kondicionális és koordinációs képességek, a testséma, az oldalúság (karszalaggal), az én-kép (tükör használatával) fejlesztését segítő mozgásokat, mozgásos játékokat végzünk. A tornaszobában, illetve a szabadban is végezzük ezeket a szervezett mozgásokat, mozgásos játékokat. A fokozatosság elvét vesszük figyelembe. A néhány perces bemelegítést (mely történhet zenére is) követik az előkészített gyakorlatok, a rávezető eljárások, melyekkel a főgyakorlatokat, játékos mozgásokat készítjük elő. Ezt követi (de lehet a foglalkozás folyamán bárhol) a játék, amely során játékos formában begyakorolják a tanult mozgásokat. Az életkori sajátosságnak megfelelően állítjuk össze a mozgásos anyagot, hogy örömet leljenek benne, szívesen végezzék. Sokszor használunk kézi- szereket, amelyeknek megismerik a gyermekek a tulajdonságait is, és fejlesztik a finommotorikájukat is. A fejlettségtől függően minden gyermeknek biztosítjuk a megfelelő gyakorlási időt, örömteli, önálló mozgást. Egyszerűen magyarázzuk el a feladatokat, óvónői bemutatással tesszük érthetővé, szemléletessé a mozgásokat, a játék módját, a szabályokat.

Kisebb gyermeknél a nagymozgások fejlesztése a fontos. Ebben tökéletesedik a továbbjárás, finomodik a futás. Fontosnak tartjuk a testséma fejlesztését, a testrészek megismerését, amely elengedhetetlenül szükséges az én-kép megszületéséhez. A testrészekkel való megismerkedés során a térirányok is bekapcsolódnak a megismerés folyamatába.

A testrészek mozgatásával, megérintésével, behatolásával és megnevezése közben szerzett tapasztalatokkal teljesedik ki a gyermekek testtérképe. Megismernek különböző járás – futás – ugrás – támasz - egyensúly gyakorlatokkal, gyakorolják a különböző függéseket, megismertetjük őket a labdával, a velük végezhető játékos mozgásokkal. Fontosak a szem – kéz, szem-láb koordinációs gyakorlatok (labdajátékok, járások, futások, vonalak, tornaszerek között...). A különböző alakban történő járás, futásgyakorlatokkal, a különböző alakzatok végigjárásával, bekerítésével a gyermekek alaklátását, formaállandóságát fejlesztjük.

A nagyobbak a nagymozgásokat már egyre pontosabban, koncentráltabban végzik a finomabb, apróbb mozzanatok segítik a nagymozgások tökéletesítését. A nagymozgások bővülnek a különböző ugrásokkal, gurulóátfordulással, pontosabb szem – kéz, szem – láb koordinációt igénylő gyakorlatokkal (felugrások, célba ugrások, dobások...). A változatos dobásokkal, sávokban, vonalon történő eszközmozgatással, egyensúlyozó játékokkal bővítjük tér-érzékelésüket. Az eszközhasználat, támaszgyakorlatok segítik a kéz fogóizmainak erősítését. A gyermekek terhelhetősége nagyobb erő, állóképességük, gyorsaságuk jobban fejlődik. Elsajátítják a biztonságos mozgáshoz szükséges szabályokat, meg tanulnak egymáshoz alkalmazkodni, tapasztalatokat gyűjtenek. A játékban versenyjátékot is játszunk,

amelyekkel a közösségi érzésüket fejlesszük és segítjük az egészséges versenyszellemük megerősödését.

b) Mindennapos szervezett és szabad mozgás

Az időjárástól függően kint, rossz idő esetén a csoportszobában, illetve a tornaszobában végezzük. A játékot, a játékosságot alkalmazzuk alapvető eszközként. Úgy állítjuk össze néhány perc anyagát, hogy felfrissülést, edzést, igazi örömet jelentsen a gyermekek számára. A nap bármely részében és bárhol megszervezhető. Ha olyan helyen sétálunk, ahol különböző mozgásformák gyakorlására lehetőség van, azt ki is használjuk.

c) Játékidőben történő mozgásfejlesztés

A játék során (kinn, illetve benn) igyekszünk megfelelő helyet, időt, eszközt, élményt biztosítani mozgásra, gyakorlásra, mozgásos játékok játszására. Sokféle tornaszer áll gyermekeink rendelkezésére a tornateremben. Kinn stabilan rögzített fából készült fejlesztő játékközpontok. Ezek a szerek változatosan, önállóan gyakorolják a mozgásokat (mászás, függés, átfordulás, egyensúlyozás, lengés, ritmikus mozdulatok stb.). Elsősorban a nagymozgások fejlesztését szolgálják. A szerek korlátozás nélkül, bátorság szerint hagyjuk kísérletezni a gyermekeket állandó felügyelet mellett. Ezen mozgások gyakorlásával biztonságosabban baleset mentesebben igazodnak el a nagy térben, használják az eszközöket. A különböző talajú udvarunk (betonos, füves, homokos) is edzési lehetőséget kínál. Sokat vagyunk a szabadban, gyűjtünk, megfigyelünk, tapasztalunk. A kinti érzékelő – észlelő játékok mind segítik a finommotorika fejlődését. A csoportszobai játékok során is sok lehetőség van finommotorika, a szem – kéz koordináció fejlesztésére (rajz, festés, gyurmázás, gyöngyfűzés, hajtogatás, stb). Ezek gyakorlására az egész nap folyamán lehetőséget biztosítunk.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végén

Igénylik, szeretik a mozgást.

Tudnak környezetükben tájékozódni, ismerik az irányokat.

Kialakul testsémájuk, oldalúságuk (iránymeghatározás).

Biztonságosan mozognak, tudják mozgásukat irányítani.

A gyermekek a nagymozgása, finommozgása, egyensúly-érzékelése, összerendezett mozgása Kialakul.

Betartják a szabályokat, kialakul egészséges versenyszellemük.

Önfegyelmük, figyelmük megerősödik

5.3. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

A környezet szépségének megteremtésében és megőrzésében igen fontos szerepe van a vizuális nevelésnek.

Célja:

A személyiségfejlesztés megvalósítása a gyermekek aktivitásából fakadó játékos tevékenységek által, a gyermeki élmények és tapasztalatok képi, szabad önkifejezésre építve. A gyermekek tér – forma – szín képzetének gazdagítása a természet szépségei által, az esztétikai befogadáshoz szükséges készségek és helyes ítéletek kialakítása, alkotói képességek megalapozása.

Feladata:

A gyermek megismertetése az eszközök használatával, különböző anyagokkal, különböző technikai alapelemekkel, eljárásokkal.

A vizuális nevelés feltételei, lehetőségei

Mint a beszédfejlődéshez, úgy a látáshoz, a képi gondolkodáshoz is szükség van partnerre, biztató, megerősíthető, felfedezést észrevező felnőttre. Fontosnak tartjuk, hogy az alkotó tevékenységhez megfelelő légkör, hely, idő, valamint megfelelő minőségű, és mennyiségű eszköz és anyag álljon szabadon a gyermekek rendelkezésére. Az eszközök kiválasztásánál figyelembe vesszük a célszerűséget és esztétikusságot, hogy azok többnyire természetes alapanyagúak legyenek. A hely biztosításánál szem előtt tartjuk, hogy a tevékenységnek megfelelő, kényelmes körülményt biztosítsunk, ahol a gyermekek nem zavarják egymást, védett az alkotók köre. Lehetővé tesszük, hogy a gyermekek az elkezdett munkájukat minden esetben befejezhessék.

A gyermekek megismerhetik a tevékenységükhöz használható eszközöket és anyagok tulajdonságait, és velük való bánásmódot, azok biztonságos kezelését, és a gyermekekkel egyenként megtanítjuk. A gyermekek kreatív fantáziájukat sokszínű, érdekes, vizuális tevékenységekben bontakoztathatják ki (pl.: agyagozás, varrás, batikolás, origamizás, stb.) mű – és népművészeti alkotásokkal is megismerkedhetnek.

A kisebb gyermekek megismerkedhetnek az anyagokkal, eszközökkel és technikai kivitelezés lehetőségeivel. Firkálhatnak, rajzolhatnak, mintázhatnak. Megtervezzük képalakító tevékenységek technikáját, eszközeit. Törekszünk az esztétika iránti igényesség és értékelő képesség kialakítására – észrevezetve együttesen gyönyörködve a saját – a mű illetve a népművészeti alkotásokban. Tetszés szerint részt vehetnek a plasztikai alakításban is. A gyurmát, vagy más anyagokat nyomkodva, ütögetve, gyurkálva, gömbölyítve, simítva, sodorva, mélyítve, tépegetve, karcolva stb. formázhatják. Az építés során megismerkedhetnek a különböző tárgyak formáival, alakzataival, tulajdonságaival. Később folyamatosan kihasználják a térbeli lehetőségeket is.

A nagyobb gyerekek alkotó – alakító tevékenységét újabb technikák megismerésével bővítjük. A gyermekeknek mindig legyen lehetőségük és alkalmuk az élményeiknek, érdeklődésüknek megfelelő szabad téma választására. Folyamatosan olyan élményhez juttatva a gyermeket, amelyek megfigyelések, tevékenységek, vizsgálatok alapján szerezhethetnek, így elősegítve a környezet esztétikai érzékenység formálását. A képalakítás megjelenik festéssel, zsírkkrétával, ceruzával, filctollal, pasztellkrétával, papírragasztással, agyagban illetve homokba karcolással, nyomattal, metszettel, a természetes anyagok felhasználásával. Segítjük

a gyermekek befogadó és alkotó képességeik fejlesztését, megteremtjük a feltételeit annak, hogy egyszerű odafordulástól az ámuló rácsodálkozásig jussanak el. Rajzaikban megjelenik az emberábrázolás, környezet, tárgyak, cselekmények saját elképzelés alapján, majd később a saját élményeken alapuló témákban a mesék, versek, énekes játékok, ünnepek, közös élmények, esemény ábrázolása is.

A gyermekek természetes és más anyagok felhasználásával ajándékokat készíthetnek, mellyel átéli az ajándékozás örömét. Bevonhatják szüleiket az alkotó – alakító munkához szükséges anyagok gyűjtésébe, az óvoda szépítésébe, otthonos kialakításába.

Az alkotó – alakító tevékenységek a mindennapi játékba integrálódnak. Heti egy – két alkalommal szervezünk irányított mikro csoportos, kötetlen formájú tevékenységet. Az egyéni segítségnyújtás érdekében egyszerre csak 5 – 6 gyermek vesz részt a tevékenységben. Megteremtjük annak lehetőségét, hogy a gyermekek egyéni módon jelenítsék meg élményeiket, jussanak kifejezésre érzelmeik, vágyaik, szorongásaik. Alkotásukban mutakozzanak meg fantázia és élményviláguk, a természet szeretete.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végén

Képzalkotásban egyéni módon, biztonsággal jelenítik meg ismereteiket, gondolataikat, szűkebb és tágabb környezetükből származó élményeiket, elképzeléseiket.

Örömmel, saját kezdeményezésükre is ábrázolnak, megtanulnak „látni”.

Örülnek alkotásuknak, a közösen elkészített kompozícióknak.

Megfogalmazzák értékítéletüket, beszélgetni tudnak az alkotásokról, és elfogadják mások véleményét.

A gyermekek önállóan tudnak választani a megismert és elsajátított vizuális technikák közül, ezeket felhasználva tudják céljukat kreatívan megvalósítani.

Plasztikai munkáik egyéni, részletezőek.

Téralakításban, építésben bátrak, ötletesek, együttműködők.

Meglátják környezetükben az esztétikai értéket.

5.4. Ének-zene, énekes játék, gyermektánc

Célja:

Örömteli és élmény gazdag közös ének – zenei tevékenységek által a gyerekek zenei érdeklődésének felkeltése, zenei ízlésének formálása és esztétikai fogékonyságának alakítása.

Feladata:

A környezet hangjainak, zörejeinek megfigyelésével, énekkel, zenével a gyermekek éneklési kedvének felkeltése, zenei fogékonyságának alapozása, az ehhez szükséges feltételek megteremtése.

A közös éneklés, mondókázás, népi játékok és népi gyermektánc segítségével az együttes élmény biztosítása, játékos jókedv megteremtése és zenei anyanyelv örökség gazdagítása.

A kisgyermek első zenei élményeit a családban éli át. A fejlesztés szempontjából figyelembe vesszük, hogy a gyermek hall-e a családban gyermekdalokat, mondókákat, számára érthető különböző zenei anyagokat. Óvodánk ennek érdekében hirdetőtáblán kiteszi az aktuális kis mondókákat, dalokat, melyeket így a gyermek otthon, a szüleivel is gyakorolhat. Zenei nevelésünk során megpróbáljuk kellő motiválással a gyermekek figyelmét ráirányítani a környezetünk hangjainak szépségére, érdekességére.

Kialakíthatjuk így rácsodálkozással a pozitív érzelmi viszonyulás örömeit. Ennek érdekében nap mint nap megteremtjük annak lehetőségét, hogy szűkebb és tágabb környezetünkben, így a természetben is közösen felfedezhessük és utánozhassuk a kisállatok (béka, madár, tücsök, kutya, cica...) hangjait. Ehhez az óvónő zenei érzékenysége, kifinomultsága, is szükséges. Énekeinket és hangszeres előadásainkat szívesen hallgatják, melyek utánzásra inspirálják őket. Dalokkal, mondókákkal, népi játékokkal, népi gyermektáncokkal kialakítjuk az együttjátszás, mondókázás, éneklés, mozgás örömeit, formálva így gyermekek közösségi szellemét is. A zenei anyagokat igényesen válogatjuk az évszakok sajátosságaihoz igazítva a gyermekek életkori sajátosságainak, fejlettségének, hovatartozásának megfelelően.

A kisebbeknél fontosnak tarjuk az érzelmi biztonság megteremtését. Az emocionális kapcsolat kialakítását segítjük az ölbéli játékokkal, höcöggetőkkel, lovagoltatókkal, csiklandókkal, tenyérjátékokkal. A játékos mozdulatokkal feloldjuk a gyermekek feszültségét, pozitív hatást gyakorolva így a beszoktatás időszakára. A spontán dalolgatás és mondókázás alkalmával megteremtjük annak gyakorlásának lehetőségét. Megtanulnak 5 – 8 mondókát, 2/4 es ütemű s-m, s-m-d, l-s-m, m-r-d, s-m-r-d, d-l-s hangkészletű dalokat, melyek negyed és páros nyolcad ritmusúak. Megismerkedhetnek a zenei alapfogalmakkal (halk - hangos, lassú – gyors, magas – mély) és különböző hangszerekkel.

A nagyobbak megtanulnak 4-10 új mondókát, 15-18 gyermekdalt, melyek hangkészlete m-r-d-l, l-s-m-r-d, r-d-l-s handokkal bővül. Ők már egy egyenletes lüktetés mellett érzékelik a dalritmust. Képesek bonyolultabb énekes játékok játszására (kapuzók, sorgyarápítók, párcserélők, stb.), melyben különböző térformák jelenhetnek meg (kör, duplakör, csiga, hullámvonal). Gyakran énekelnek önállóan is. A zenei fogalmakat differenciáltabban érzékelik és további hangszerekkel is megismerkednek. A közös ének-zenei tevékenységeink az örömforráson túl készségfejlesztő hatást gyakorolnak. Fejlődik hallásuk, ritmusérzékük, mozgásuk, melyek az anyanyelvi nevelésüket is befolyásolják.

A gyermekek hallásfejlődését kedvezően alakíthatjuk megfelelő hangkészletű, hangterjedelmű és hangmagasságú dalokkal, valamint zenei játékokkal (visszhangjáték) és a sokszori ismételtetéssel. A mondókák, dalok ritmusával fejlesztjük a gyermekek ritmusérzékelését, hatását fokozhatjuk a kitalált játékos mozdulatokkal. Dalos játékaink, népi gyermektánc anyagaink, szebbé és összerendezettebbé teszik a gyermekek mozgását.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végén

A gyermekek felismerik és megkülönböztetik a környezetükben található hangokat. Felfedezik a hangok szépségét és zenei harmóniáját. Önállóan és örömmel kezdeményeznek dalokat, mondókákat, játszanak dalos játékokat. Meg tudják különböztetni az egyenletes lüktetést és dalritmust egymástól. Ismerik és megfelelően alkalmazzák a zenei fogalompárokat.

5.5. Munka

A természeti és társadalmi környezet megismertetése, a gyermeki világkép formálása úgy lehetséges, ha a gyermek aktív, tevékeny részese a tapasztalatszerzésnek, ha ismereteit, alkalmazhatja, gyakorolhatja. A gyermekek által végzett munka mindegyikre kiterjedő alakító tevékenység, mely hasznosságon túl esztétikai értéket képvisel. A munka célra irányuló tevékenység, amely külső irányítással történik, figyelmet, kötelességvállalást, ezek teljesítését igényli. Eredményéről közvetlen tapasztalatokat szereznek. Felelősséggel jár, melyhez megfelelő ismeret, beállítódás, készség szükséges.

Célja:

A sokféle, változatos, munka jellegű tevékenységek során olyan készségek, tulajdonságok, szokások alakulnak ki, melyek pozitívan befolyásolják a gyermekek környezethez való viszonyát, közösségi kapcsolatát, kötelesség teljesítését.

Feladata:

A játékos tevékenységek által fejlődnek ki a gyermeknek azon készségei, melyek során tudja önmagát kiszolgálni. Jusson el saját személyiségével kapcsolatos munkakészség kialakulása után a közösség érdekében végzett munkáig.

A **munkaszokások** kialakulása közül fontosnak tartjuk, hogy kialakítsuk:

A növények gondozásával kapcsolatos tevékenységek (alkalmi csíráztatás, búzaültetés-Luca napkor). Föld napja alkalmával újrahasznosítható anyagokból tárgyak készítése, ezekből kiállítás megrendezése.

Takarékossági szokásokat (használati tárgyak, villany, víz, energia, stb.).

A külső környezettel kapcsolatos szokásokat (a szemét, hulladék megfelelő kezelésének fontossága, igény szint alakulása).

Munka jellegű tevékenységek az óvodánkban

Önkiszolgálás

A gyermek a saját személyével kapcsolatos feladatokkal, annak sorrendjével felnőtt segítségével ismerkedik meg (testápolás, öltözködés, személyükkel kapcsolatos igényesség, környezetük rendben tartása, óvása, kulturált étkezési szokások elsajátítása).

Naposi munka

A gyermekek fejlettségétől függően vezetjük be és fokozatosan bővítjük. Az önkiszolgálással kapcsolatos munkaszokások begyakorlása után válik egyre tudatosabbá és örömtelibb tevékenységgé. Programunk sajátosságából adódóan a naposi munkát másként értelmezzük. Mivel sokat tartózkodunk a szabadban, bővül a kinti feladatokkal /pl: tavasszal: udvarrendezés, takarítás, ősszel: falevelek gyűjtése/.

A megnövekedett teendők miatt egy időben többen látják el ugyanazt a tevékenységet.

Alkalomszerű munka és megbízatások

Alkalmi megbízatások, melyek a nap folyamán gyakori elemei a gyermekek tevékenységének. Ezeknek körét mindig meghatározza a gyermekek fejlettsége, személyisége, a környezeti adottságok, melyek a gyermeki önállóság kialakulását segítik.

Növényápolás

A környező világ megismerésének egyik része a növények fejlődésével, gondozásával, védelmével való ismerkedés. Sok lehetőség adott az óvodán kívül és belül ezeknek a tevékenységeknek végzésére.

Óvodán kívül: helyi kertészetben (Bölcsességek Kertje).

Óvodán belül: élsarok gondozásában, veteményes – virágoskert ápolása, madáretető gondozása.

Egyéb kiegészítő munka jellegű tevékenység

Ez a munkafajta óvodai életünk egyik szerves, szeretetteljes része: pl. vitamintálak, saláták készítése, a családdal való megismertetése, az ezzel kapcsolatos munkaeszközök helyes használatának megismertetése, begyakorlása.

Környezet rendjének megőrzése

Az óvoda belső környezetének, udvarának ápolása, tisztán tartása, védelme. Heti egy alkalommal környezetszépítő munka végzése (csoportszobában vagy azon kívül: mosás, szárítás, játékpolt rendezése, játékok lemosása...). Fontos, hogy a feladatok elvégzéséhez nyugodt légkört, megfelelő játékosságot és gyakorlási lehetőséget, biztonságos munkaeszközöket, időt és helyet, különböző munkafajtákat biztosítsunk. Van sok egyéni és közös munkavégzés, amelyet mindig követ az értékelés valamelyik formája: önértékelés, egymás értékelése, óvónő folyamatos értékelése. A szülőket folyamatosan tájékoztatjuk a napi tevékenységeinkről a faliújságokon. Legyenek rendszeres tevékenységek, melyek a szokások kialakulását erősítik, és alkalomhoz kötődnek, amelyek az élményszerűséget biztosítják.

Hagyományaink, ünnepeink

Az óvoda természetes közege a hagyományörzésnek. Fontos feladatunk a hagyományok, népszokások ápolása, értékeink megőrzése, továbbadása, mely a községi hagyományörző ünnepeken való részvétellel is megnyilvánul a nagycsoport részvételével (Falukarácsony, Március 15.-e ünneplése). Arra törekszünk, hogy az ünnepek emelkedjenek ki az óvoda mindennapjaiból, úgy külsőségekben, mint belső tatalmukban.

Minden ünnepet egy hosszabb előkészület vezet be, amely lehetőséget biztosít az érzelmi átélésre és gazdagon motivált tevékenységekre.

Óvodánk ünnepi rendezvényei: őszi szüret, mikulás, karácsony, farsang, húsvét, anyák napja, gyermeknap, iskolába menők búcsúztatása, születésnapok.

Nemzeti ünnepek: életkoruknak megfelelő érzelmi átélés cselekvésen keresztül. Óvodában közös megemlékezés – március 15.

Környezeti nevelésünk kiemelt napja: Madarak, fák napja (május 10.) – tavaszi képek készítése az évszakfalra, Föld napja, Víz Világnapja (április), Állatok napja.

Őszi munka tevékenységek

Termések, falevelek összegyűjtése, szállítása (kosár, vödör).

Csoportszoba dekorálása az évszaknak megfelelően.

Az udvar folyamatos takarítása, tisztántartása.

Természetsarok készítése – polc, ablakpárkány felhasználásával (ide helyezzük a gyermekekkel közösen összegyűjtött terméseket, növényeket).

Vitaminsaláták, gyümölcssaláták készítése.

Téli munka tevékenységek

Természetsarok gondozása.

Madáretetők elhelyezése, madáreleség készítése, a madarak etetése.

Tavaszi munkatevékenységek

A kert takarítása, őszi hulladékok felszedése, évelő virágok kitakarása. Ládákba, cserépbe egyényári virágok ültetése, locsolása, gondozása.

A természetsarokban nevelt palánták kiültetése.

A madárodúba fészkelő madarak, madáritatók további ellátása.

A szobanövények folyamatos gondozása és kiültetése.

A kerti szerszámok előkészítése, munka utáni helyes elrakása.

A csoportszoba és mellékhelyiségek rendjének, esztétikumának folyamatos ellenőrzése.

Tavasza jellemző képek gyűjtése, a tavasznak megfelelő dekoráció készítése.

Nyári munka tevékenységek

Locsolás, gyomlálás, a gaz elszállítása.

Az udvari élet egészséges, esztétikus, kellemes körülményeinek biztosításában való részvétel (berendezés, szemétygyűjtés).

A növényzet védelme, gondozása (fák, bokrok, fű).

Virágok folyamatos ápolása, gondozása.

Határban gabonafélék megfigyelése, gyűjtése.

Barkácsolás nádból, kóróból, kalászból.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

A rájuk bízott feladatot, munkát önállóan, szívesen végzik.

Figyelnek saját maguk és környezetük rendezettségére.

A környezetükben lévő növényeket, állatokat óvják, gondozzák.

A munka jellegű tevékenységek gyakorisága által bizonyos cselekvések szokássá válnak.

Megfelelő igényszint alakul ki a környezetével kapcsolatban.

A szemét és hulladékkezelés szokásukká válik.

Megtanulják a legszükségesebb eszközök, szerszámok célszerű használatát, miközben elemi fokon tapasztalatot szereznek a munkaszervezéséről, célszerű sorrendjéről.

A munka elvégzésére való törekvés által kitartóak, türelmesek lesznek, fejlődik önbizalmuk, felelősségérzetük.

Hozzászoknak saját tevékenységük ellenőrzéséhez, egymás megoldását kölcsönös megértéssel, és segítőkészséggel értékelik.

A közösen végzett munka hozzájárul a társas kapcsolatok alakulásához, ezek örömeinek átéléséhez.

A tevékenységek gyakorisága, annak hatása megerősíti a gyermekekben a munka játéktól eltérő jegyeit.

Kialakul a munka iránti tisztelet, megbecsülés fontossága – a dolgozó ember iránti tisztelet.

5.6. Tevékenységben megvalósuló tanulás

Nevelésünkben a tapasztalatok, az ismeretek, a tanulás tartalma a közvetlen helyzetből származnak, tehát ennek megfelelően kell kiválasztani a megfelelő helyszínt. A gyermekek óvodai környezete a szűkebb és tágabb lakókörnyezete min-mind pedagógiai környezet. Környezeti nevelésünkben a gyermekek és a természet kapcsolatát helyezük a tevékenység központjába. A szabadon folytatott környezeti nevelés élmény ingergazdagsága, személyessége pótolhatatlan – ez biztosítja az élmény hitelességét. A tanulás az egész nap folyamán adódó helyzetekben alakul ki, a különböző tevékenységekben valósul meg.

Célja:

A gyermekek kíváncsiságára, megismerési vágyára, érzelmi beállítottságára, önkéntelen figyelmére alapozva, a mikro és makro környezetben szerzett tapasztalataira építve irányítjuk a gyermeki gondolkodás fejlődését, a felfedezés lehetőségének biztosítását, erősítjük a gyermek kreativitását.

Feladata:

A gyermekek ismereteinek, tapasztalatainak bővítése, feldolgozása, a megismerési képességek fejlesztése.

A környezet önálló megfigyeltetése, felfedezésre való nevelés – látásra nevelés.

A valósághű észlelése, figyelem összpontosítására való képesség, problémamegoldó és kreatív gondolkodásra nevelés.

Segítjük a környezet ismeretközvetítő hatásának érvényesülését.

A tanulás tartalma, lehetőségei

A környezeti nevelés komplex felfogásából kiindulva a műveltség tartalmának egymásra kell épülni, hogy kiegészítsék, teljessé tegyék egymást. Az óvodai tanulás a játék motivációs bázisára épül. A tanulás alapja az óvónő és a gyermek kölcsönös egymásra ható közös tevékenysége. Nagyon erős a gyermek modellkövető tanulása, a szociális tanulás.

Mivel a játékot tekintjük a legfőbb ismeretszerzési bázisnak, ezért elsősorban a játszás élményéhez kell hozzájuttatni a gyermeket. Ez biztosítja az érzelmi – szociális és intellektuális képességek fejlődését. Magukba foglalják azokat a magatartási formákat, viselkedési szokásokat, erkölcsi tulajdonságokat, amelyeknek kialakítása ebben az életkorban kívánatos.

A szabadon választott játék óriási információ halmazt tartalmaz, melyből a gyermek mindig azt az egységet választja ki, amelyikre az adott játék során szüksége van. A többszöri ismételtetések hatására is ismeretek szinte spontán beépülnek a meglévő rendszerbe, felidézhetőek, felhasználhatóak lesznek azonos, hasonló és később eltérő szituációkban is. Tehát a gyermek tanul, igyekszik felhasználni, ami számára fontos, eredményt, sikert hoz, amiért dicséretet kap, aminek hatására jól érzi magát, barátokat szerez.

E tanulási formában nagyon lényeges az utánozható, pozitív példa. A megjelenés, a hanghordozás, az attitűdök, a mimikák, a gesztus. A gyermekeknek lehetőséget adunk a próbálgatásra, a felfedező tanulásra az „aha” élmény átélésére. Mindezekhez olyan légkört igyekszünk kialakítani, amelyben a gyermek szorongás nélkül, érdeklődéssel tevékenykedhet, közben kialakul a bizalom, a kölcsönös megértésen és segítségen alapuló felnőtt – gyermek kapcsolata.

A tanulás módszerei, színterei

Fontosnak tartjuk a tanulási folyamatban a gyermekek élményeinek meghallgatását, az otthoni és óvodai megbízatásokat a szülők, nagyszülők bevonásával. A gyermek érdeklődő kérdezői kedvét, s azt, hogy mennyire nyitott a külvilágra. Tehát a gyermek kíváncsiságát, verbális aktivitását. Nevelésünk másik kiindulópontja a helyi adottságok felmérése, hogy milyen tájékozódási, vizsgálati területek vannak az óvodához legközelebb, illetve elérhető távolságban (erdő). A falusi környezet, mint alapvető adottság kihasználása (állattartás, növénytermesztés, szőlőművelés, stb.).

Környezeti nevelésünk sajátossága a mérés, összehasonítás, vizsgálatok, kísérletek, modellalkotó eljárások – melyek rész – egész relációkra bontják a valóságban összetartozó benyomásokat, ismereteket (holisztikus látásmód).

A kötetlen mikro csoportos fejlesztések alkalmával a kötetlenség fontos, de benne tudatosan tervezett módon történik a differenciált fejlesztés. A kisebb csoportokban való fejlesztésben nagyobb a lehetőség az egyéni bánásmódra. Egy-egy tevékenységre bármikor visszatérhetünk, és lehetőség adódik, hogy legalább egyszer minden gyermek részt vegyen benne. Kötött formát főleg a nagyobb gyermekeknél alkalmazzuk – a szándékos figyelem, a kitarítás, önfegyelem, csoporthelyzet, feladattartás türelem fejlesztéséhez – azaz az iskolakészültséghez fontos magatartás kialakításához. A folyamatos és alkalmi megfigyelések kapcsán a sok cselekvés, sokoldalú érzékelés biztosításával érjük el később a belső motiváltságon alapuló ismeretszerzést.

Folyamatos megfigyelések: Az évszakok, az időjárás elemei, jellemzői, hatása a növény – és állatvilágra, az emberre és környezetére, színek, szépségek.

Alkalmi megfigyelések: Sokszor előforduló lehetőség egy-egy érdekes jelenség, tevékenység, cselekvés illetve ünnep kapcsán.

A játék, játékos tevékenység osztott csoportban, rugalmas időkeretben zajlik, két óvodapedagógussal, heti váltásban. Mindkét tanulási formában érvényesül a nevelői céltudatosság, a tervszerűség, a pedagógiai önállóság.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

A gyermekek eljutnak pontos, valóság-hű észleléshez, mellyel ismereteik megalapozottak lesznek.

Képesek lesznek a figyelem összpontosítására, a problémamegoldó kreatív gondolkodásra. Megismerkednek az elemi ok-okozati összefüggésekkel. A környezet mennyiségi, formai, színbeli eltéréseivel, matematikai fogalmakkal.

Kialakulnak a jártasságaik, készségeik, melyek révén az érzelmileg motivált cselekvés gondolkodási szintjéről eljutnak a fogalmi gondolkodásig.

Spontán folyamatok kötetlen formában

Játék – minden megjelenési formában.

Vállalkozás, ajánlkozás – valamilyen feladatra, tevékenységre.

Segítés – kortársnak, kisebbeknek, felnőttek.

Saját magával kapcsolatos teendők felismerése, elvégzése.

Váratlan esemény – valamilyen történés környezetben, gyűjtőmunka összehasonlítása, különlegessége, látogatás, meghívás valahová, vendég, gyermeki ötlet, kíváncsiság.

Gyermekek kérdései probléma felvetése.

6. Az óvodai intézményünk kapcsolatrendszer

6.1 Óvoda – Család

Intézményünkben arra törekszünk, hogy a szülők megalégedésére a családi nevelést kiegészítve gondozzuk, ápoljuk, védjük, szocializáljuk, neveljük, fejlesszük a gyermekeket. A szülőket nevelő partnernek tekintjük, ismertetjük velük nevelői felfogásukat, programunk célját, feladatát. Minden lehetőséget megragadunk annak érdekében, hogy a családi nevelési eljárásokat, szokásokat megismerjük. Az óvodai nevelés nem lehet eredményes a családi megerősítés nélkül, elengedhetetlen az összhangban történő nevelés.

A gyermek egyéni fejlődéséről folyamatosan konzultálunk a szülőkkel. Fontosnak tartjuk a hiteles tájékoztatást, a probléma érzékenységet, a tapintatot és az előre mutató segítséget. Óvodánk nyitott: a szülők igényeinek megfelelően lehetőséget adunk arra, hogy előzetes megbeszélés alapján bármikor betekintést nyerjenek a gyermekek óvodai életébe.

A családdal történő nyílt, őszinte együttműködés csak a kölcsönös bizalom talaján valósulhat meg. A szülőknek tapasztalnia kell, hogy tiszteletben tartjuk nevelési elveiket, hogy szeretjük gyermeküket. Arra törekszünk, hogy emberi magatartásunkban, szakmai felkészültségünkben egyaránt példamutatók legyünk.

A kapcsolattartás formái:

Beíratás – az első személyes kapcsolat felvétele.

Összevont – és csoportos szülői értekezletek, egészségügyi, pedagógiai, pszichológiai előadásokat szervezünk olyan témákban, amelyek kapcsolódnak nevelési értekezleteink témáihoz.

Egyéni beszélgetések: egyéni eset megbeszélések az aktualitásoknak megfelelően előzetes időpont egyeztetés után.

Közös ünnepek: Anyák napja. Ballagás. Karácsony délelőtt.

Közös kirándulások: változó helyre, évente egyszer mindhárom csoport.

6.2. Óvoda – Iskola

Az óvoda – iskola kapcsolatában arra törekszünk, hogy az iskola megismerje azt a szándékunkat, hogy a gyermekeket egyéni képességeiknek megfelelően úgy neveljük és fejlesszük, hogy környezetükben jól eligazodjanak, együttműködők, kapcsolatteremtők legyenek és legyenek képesek az iskolai tanulmányok megkezdésére.

Fontosnak tartjuk, hogy az átmenetet minél zökkenő mentesebbé tegyünk. Ennek érdekében folyamatos, rendszeres hagyományteremtő – és megtartó kapcsolatra törekszünk az iskolával (pl.: Rákóczi napi aszfaltrajzversenyen való részvétel, Gergelyjárás). A jó kapcsolat alapja a tisztelet és megbecsülés egymás munkája iránt.

Az együttműködés formái

Az iskolai nevelőkkel az emberi és szakmai kapcsolatok folyamatos ápolása, érdeklődés egymás munkája, problémái, eredményei iránt.

Kölcsönös látogatások. Tapasztalatgyűjtés: a leendő első osztályosok a tanév végén meglátogatják az elsősöket, valamint a leendő első osztályos tanító a leendő iskolásokat látogatja meg az óvodában.

Szakmai tanácskozások, megbeszélések az alsó tagozaton tanító nevelőkkel: olyan pedagógiai pszichológiai, módszertani témákban, amelyek segítik az óvoda – iskola átmenet, zökkenő mentesebb megvalósulását (pl. magatartás – személyiségzavarok, nehezen kezelhető gyermek problematikája, a gyermeki másság kezelése, az óvoda – iskola közötti nyelvi szakadékok áthidalásának módjai, stb...).

6.3. Óvodánk egyéb kapcsolatai

Fenntartóval

Kapcsolatunk részben hivatalos, részben támogató, segítő jellegű. Problémáink megoldását az együttműködés jellemzi.

Formái:

Kölcsönös tájékoztatás, egyéni megbeszélések

Főigazgató beszámolója.

A Családsegítő Szolgálat és a Gyermekjóléti Szolgálat munkatársával kölcsönös információátadás.

Közművelődési intézménnyel

Folyamatos hagyományteremtő kapcsolatra törekszünk, rendszeres konzultációkat szervezünk.

Formái:

Gyermekműsorok.
Könyvtárlátogatások, gyermekfoglalkozások.

Egészségügyi szerv részéről

A területi védőnő végzi (státuszvizsgálat).

Szakmai szervezetekkel:

POK, Pedagógiai Szakszolgálat, Oktatási Hivatal.

7. Sajátos feladataink

7.1. Gyermekvédelem

Óvodásaink eltérő szociokulturális környezetből kerülnek az óvodába. Fontos feladatunk az eltérő sorsokkal való törődés. Ennek a munkának hagyományai vannak az óvodánkban, ezért a jövőt illetően is lesznek feladataink.

Célunk:

Évente feltárjuk azokat a körülményeket, amelyek óvodásaink családi helyzetét hátrányosan érintik, illetve veszélyeztetik. Ezen feladatokat intézményünkben a Főigazgató, valamint a gyermekvédelmi megbízott intézi, végzi az óvodával kapcsolatban álló gyermekvédelmi előadóval, felelőssel közösen.

Feladatunk:

A segítségnyújtás a hátrányok enyhítésére, az óvodai keretek közötti kompenzálás biztosítása. Az egyéni bánásmód, a családi nevelés gyermek iránti felelősségének erősítése, a tapintatos egyéni, személyes kapcsolattartás alapvető nevelési módszerünk. A szülővel való közvetlen viszony kialakítására törekszünk, személyes törődéssel és fejlesztéssel, közreműködéssel is.

A veszélyeztetett nyilvántartásba vitel szempontjai:

Súlyos anyagi nehézségekhez kapcsolódó elhanyagoló nevelés, testi – lelki bántalmazás.
Erkölcstelen családi környezet, italozó szülők, bűnöző családi helyzet.

Egészségi okok: súlyos érzékszervi károsodás, súlyos tartós betegség.

A gyermekvédelmi munka fő feladata a prevenció, a segítségnyújtás jelenti, amelyre a humánus, a megértés a szeretetpótlás jellemző. A gyermekvédelmi munka valamennyi óvónő feladatkörébe beletartozik. Feladatuk a gyermekvédelmi esetek feltérképezése, adatszolgáltatás, környezettanulmány készítése a hatóság kérésére, a pedagógiai munka koordinálása, kapcsolattartás a Gyámügyi Előadóval és a Gyermekjóléti Szolgálat képviselőjével, védőnővel, pszichológussal, esetleg Pedagógiai Szakszolgálattal és Szakértői Bizottsággal. Az óvónők évente egy alkalommal értékelik a gyermekvédelmi munkát, a Főigazgatót tevékenységükről folyamatosan tájékoztatják.

8. Az intézmény egyéb szolgáltatásai

Nevelési időben szervezett szolgáltatások

Logopédia – heti 4 órában.

Bozsik torna

Hittan oktatás (katolikus, evangélikus).

9. Óvodánk ellenőrzési, értékelési rendszere

9.1. Óvodánk írásos dokumentumai

- *ONAP*
- *Pedagógiai programunk módosítása*
- *Munkaterv*
- *SZMSZ*
- *Házirend*

Csoportok írásos dokumentumai:

- Nevelési terv – negyedév
- Szervezési feladatok – negyedév
- Kötött és kötetlen foglalkozások terve – heti
- Felvételi mulasztási napló
- Fejlődési napló (egyénenként)
- Szükség esetén fejlesztési terv készítése a Pedagógiai Szakszolgálat útmutatója alapján.

9.2. A pedagógusi munka ellenőrzése, értékelése

A Főigazgató ellenőrzési ütemterv alapján végzi munkáját. Ellenőrzi és értékeli a közalkalmazottak munkáját, a pedagógiai munka eredményessége és az óvoda zavartalan működése érdekében.

Az ellenőrzési ütemtervet a Főigazgató készíti el, melyet az éves munkaterv tartalmaz.

Az ellenőrzési terv tartalmazza az ellenőrzés:

- az ellenőrzési területeket
- az ellenőrzés formáját, módszerét
- az ellenőrzés főbb szempontjait
- az ellenőrzött időszak meghatározását
- az ellenőrzést végző(k) megnevezését
- az ellenőrzés időpontjait
- az ellenőrzés tapasztalati értékelésének időpontját és módját.

Az ellenőrzési tervet az óvodában nyilvánosságra kell hozni.

A belső ellenőrzés legfontosabb feladata az óvodában folyó pedagógiai tevékenység hatékonyságának ellenőrzése.

A belső ellenőrzés rendjét olyan módon kell kialakítani, hogy a tanév során valamennyi dolgozó munkáját értékeljék.

Az ellenőrzési tervben nem szereplő, rendkívüli ellenőrzésről a Főigazgató dönt.

Rendkívüli ellenőrzést kezdeményezhet:

- a szülői szervezet
- szakmai közösségi tag (óvópedagógus)

Az ellenőrzés kiterjed:

- a munkakörrel kapcsolatos feladatok elvégzésének módjára
- minőségére
- a munkafegyelemmel összefüggő kérdésekre.

Az ellenőrzés fajtái

- Tervszerű, előre megbeszélt szempontok szerint.
- Spontán, alkalmyszerű, a problémák feltárása, megoldása érdekében, valamint a napi felkészültség mérése miatt.

Az ellenőrzés tapasztalatait mindenkor értékelni kell. Az általános tapasztalatokat a nevelőtestülettel ismertetni kell.

Az óvodák belső ellenőrzésére jogosult

Főigazgató (minden tevékenységet jogosult ellenőrizni)

Visszacsatolás az ellenőrzésre

- Azonnali megbeszélés az ellenőrzött személlyel,
- nevelési évet értékelő munkatársi és nevelőtestületi értekezleteken.

Az ellenőrzés szempontjai

Mindenkori szempont a gyermek fejlettségi-, neveltségi-, viselkedési szintjének, szokás-, szabályrendszerének-, társakhoz való viszonyának, játék tevékenységének megfigyelése, illetve az évente elfogadott szempontok alapján.

Az ellenőrzés követelményei

- Az óvodapedagógusok személyiségének, egyéniségének, egyéni adottságainak megfigyelése.
(Az ellenőrzött személy véleményét meg kell hallgatni, az eredményesség számonkérése érdekében).
- Az ellenőrzést mindenkor értékelésnek kell követnie, amelynek segítenie kell a fejlesztést, az elemzés után konkrét feladatokat kell meghatározni, határidővel.
- Az ellenőrzésnek mindenkor reális helyzetet figyelembevevőnek, elfogulatlannak kell lennie.
- Az ellenőrzési szempontok minden nevelési év elején kell ismertetni.
- Az ellenőrzés eredményéről, az ellenőrzésre jogosultak, a Főigazgatónak, írásban kötelesek beszámolni.

A pedagógiai gyakorlat ellenőrzése két szinten történik:

A gyermek fejlettségének és egyéni fejlődésének folyamatos értékelése, ennek adatait gyűjtjük, az óvónő pedagógiai gyakorlati munkájának szintjén.

A gyermekcsoportok fejlettségének értékelése az egyéni megfigyelések eredményeinek és az egyéni munkák áttekintése után közös konzultációval történik. Mivel a gyermekek megfigyelési adatait folyamatosan gyűjtjük az óvodás évek alatt, ezért az összehasonlítás azonnali eredményt mutat. A fejlettségi mutatók ismeretében a gyakorlati munka megfigyelése egészíti ki az óvónői pedagógiai gyakorlat ellenőrzését, értékelését.

Az óvónők pedagógiai munkájának ellenőrzésére azért van szükség, hogy munkájuk értékelésével tisztában legyenek, megőrizzék a megújulás képességét, innovációjuk szakmai kontroll segítségével fejlődjön.

Az ellenőrzés a tanév folyamán előre ütemezetten történik – az óvoda éves munka terve tartalmazza. Év végén összegző értékelés készül (intézményi önértékelés pontjai szerint). Az egész óvodát érintő folyamatokban kiemelt jelentőségű a kimenet, az iskolába lépés szorosabb ellenőrzése, értékelése. Az ellenőrzés menetét az Önértékelési Program tartalmazza, melyet jogszabályi változás, és más indokolt esetben felülvizsgálni és módosítani szükséges. A módosítást kezdeményezheti a Főigazgató és a nevelőtestület tagjai.

9.3. Az óvodai csoportok és a gyermekek fejlődésének ellenőrzése és értékelése

A pedagógiai munka tervezése, elemzése és a gyermekek egyéni megfigyelései, az egyénre szabott, nevelési-fejlesztő eljárások folyamatos írásbeli munkát igényelnek. Segítik a folyamatos, célirányos egymásra épülést, ugyanakkor rugalmas alkalmazást és a gyerekekhez való igazodást biztosítják.

A gyermekcsoport nevelési-tevékenységi programjának tervezése a gyermekek fejlődési üteméhez, igényeihez, a spontán helyzetekhez igazodik, az aktuális feladatok irányítják a folyamatot. Ellenőrzését a nevelési év elején az óvodavezető végzi. A Főigazgató a csoportlátogatások alkalmával folyamatosan ellenőrzi és értékeli a tervezést olyan céllal, hogy mennyire szolgálja a helyi pedagógiai program célját és feladatát. Év végén az óvónők értékelést végeznek a gyermekek közösségi életének és egyéni fejlődésüknek alakulásáról.

Az egyéni képességfejlesztésnek mindenhol érvényesülnie kell. Minden óvónőnek tudnia kell, hogy melyik gyermeket miben, mivel kell fejleszteni ahhoz, hogy önmagához képest optimálisan fejlődjön. Legfontosabb a gyermek folyamatos figyelése, megismerése. Követni kell fejlődési ütemüket, jelezni a lemaradásokat és az egyénhez kötődő feladatokat.

9.4. A pedagógiai program ellenőrzése, értékelése

A program siker kritériuma a „Fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén” címmel kiemelt programelem jelenti. Az óvoda nevelési gyakorlata tartalmazza, hogy egy – egy csoport esetében milyen teljesítményt fogad el sikeres fejlesztő munkának.

A program ellenőrzésében és értékelésében a Főigazgató egyidejűleg a program gyakorlati megvalósulását is értékeli.

Minden tanév munkatervi értékelésekor egyidejűleg a helyi pedagógiai program gyakorlati megvalósulását is értékeli.

Megjelennek-e a nevelő-fejlesztő tartalmak: a program milyen eredményeket hozott, a nevelőtestületet milyen mértékben befolyásolta a program, mit mutatnak a szülők visszajelzései.

Mennyire sikeres óvodánk nevelő-fejlesztő munkája? Az értékelés a siker kritériumok figyelembevételével történik. Célja a hatékonyság, a minőségjavítás, az önképzés és a továbbképzés tudatos tervezése. Az elemzésben segíthet a szaktanácsadó és a szakértő.

9.5 Kompetencia és teljesítményalapú értékelés

Az értékelés célja

A pedagógus és a közoktatási intézménynél foglalkoztatott egyéb közalkalmazotti munkakörökhöz kapcsolódó illetményemelés és az illetménypótlékok teljesítményalapú

differenciálásának megállapításával kapcsolatos szakmailag megalapozott munkáltatói döntés elősegítése az intézményi és fenntartói elvárásoknak megfelelően.

Az óvodapedagógusok és a munkáját támogató munkatársak teljesítmény vizsgálatának legáltalánosabb célja az, hogy - mint egy hidat képezve az óvoda pedagógiai programjában megfogalmazott intézményi szintű célok és az óvodában dolgozó egyes óvodapedagógusok és egyéb alkalmazottak munkateljesítménye között – hozzájáruljon az óvodai munka színvonalának emeléséhez, és motiváló erővel bírjon.

Az értékelés felelőse

1. Az értékelés működtetéséért a Főigazgató felelős ennek megfelelően

- az értékeléshez szükséges forrásokat összegyűjti és tárolja,

- az egyes pedagógusok értékelését határidőre elvégzi.

2. Az értékelésbe bevonhatja vezetőtársait, a nevelőtestület tagjait vagy a nevelőtestület tagjaiból létrehozott munkacsoportot.

Az értékelés eszközei, módszerei

1. Az értékelés alapját képezi

Pedagógusok:

- A 8 kompetencia, melyek az önértékelés és az országos pedagógiai- szakmai ellenőrzés során vizsgált területek
- Pedagógus munkaköri leírásában előírtak
- Intézményi szabályozókban megfogalmazottak

Pedagógiai munkát segítők:

- munkaköri leírásban előírtak
- Intézményi szabályozókban megfogalmazottak

Értékelt területek:

- Szakmai ismeretek
- Munkakör ellátása
- Munkafegyelem,- munkatartás (pontosság, szorgalom, igyekezet)
- Kapcsolattartás, kommunikáció
- Óvodáért vállalt többletfeladatok

10. Adatkezelés az óvodában

Adatkezelés célja

Az alkalmazottak, valamint a gyermekek adatai nyilvántartása, kezelése, továbbítása, nyilvánosságra hozatala, intézményi rendjének megállapítása, az ezekkel összefüggő adatvédelmi követelmények betartását szabályozza, az intézmény Adatkezelési szabályzata.

A szabályzat hatálya kiterjed a Főigazgatóra, helyettesére, valamint az óvoda minden alkalmazottjára, továbbá az intézmény gyermekeire.

Ezen szabályzat szerint kell ellátni:

- alkalmazotti alapnyilvántartást, valamint alkalmazott személyi iratainak és adatainak kezelését
- a gyermekek adatainak nyilvántartását, továbbítását, kezelését

A szabályzatot megfelelően kell alkalmazni az alkalmazotti jogviszony megszűnése után, illetve e jogviszony létesítésére irányuló előzetes eljárásokra.

ÉRVÉNYESSÉGI NYILATKOZAT

A helyi nevelési program módosításának érvényességi ideje: Visszavonásig.

A helyi nevelési program módosításának lehetséges okai:

Hálózatbővítés, leépítés.

Szervezeti átalakítás.

Ha a nevelőtestület más program bevezetéséről dönt.

Ha egyéb érdekegyeztető fórum, módosítást javasol.

Előírás a programmódosítás előterjesztésére:

Írásbeli előterjesztés, az óvoda vezető-testületének részletes szóbeli előterjesztése nevelőtestületi értekezleten.

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

Az óvoda helyi pedagógiai programját véleményezte, és egyetértését nyilvánította:

RÁDI NAPKÖZIOTTHONOS ÓVODA NEVELŐTESTÜLETE

Rád, 2024. 01. 01.

Puporkáné Papp Gabriella
Főigazgató

Varga Viktória
óvodapedagógus

Tamás Krisztina, Rita
óvodapedagógus

Virág Györgyné
óvodapedagógus

Csedő Éva
óvodapedagógus

Grimm Mónika
óvodapedagógus

Puporka Dorina
pedagógiai asszisztens

Jóváhagyásra kapja:

Rád Község Önkormányzat Képviselő Testülete
Országos Közoktatási Szakértő

Tájékoztatásul kapják:

Rádi Óvoda Nevelőtestülete
Rádi Általános Iskola Igazgatója

A Napközi-otthonos Óvoda Pedagógiai programjának módosítását Rád Község
Önkormányzatának
Képviselőtestülete.....napján.....számú
Képviselő Testületi határozattal jóváhagyta.

Kelt:

Ph.

Lieszkovszki Gábor
Polgármester

Felhasznált irodalom

Az óvodai nevelés országos alapprogramja

Mérey Ferenc-V.Binét Ágnes: Gyermeklélektan
Budapest, Gondolat Kiadó, 1978

Kovács György -Bakos Éva: Játék az óvodában
Debrecen, 1995.

Dr.Budai Béla: A személyiségfejlődés és a nevelés szociálpszichológiája
Nemzeti Tankönyvkiadó

DR. Kiss Tihamér: A gyermekek értelmi fejlesztése az első hat életévben Piaget szellemében
Módszertani segédanyagok, Hajdú-Bihar Megyei Ped.Int.Debrecen,1992.

Varanka Zoltánné: Az óvodai nevelés és tanulás tervezése a csoportnaplóban
LITOGRAPH Kft.

Falvay Károly: Ritmikus mozgás-énekes játék
Országos Ped.Int. Iskolafejlesztési Központja és szerző közös kiadás, 1994.

Az óvodai nevelés programja 1999.

Porkolábné dr.Balogh Katalin-Dr. Pál Judit-Pintér Éva-Szaitzné Gregorits Anna: Komplex
prezentációs óvoda program
Budapest 1996.

Porkolábné Dr.Balogh Katalin: Kudarc nélkül az iskolában
Budapest, Alex-typo, 1992.

Pereszlényi Éva - Porkolábné Balogh Katalin: Játék - Mozgás - Kommunikáció
Budapest, Alex-typó, 1992

Nagy Jenőné: Óvodai programkészítés, de hogyan? NAT-TAN sorozat
Budapest OKI 1996

Nagy Jenőné: Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel
JNSZM Ped. Int. 1997

Szabó Zsuzsa: Te is bábozz velünk
Pécs, Ferling-Press , 1992.

DR. Dankó Ervinné: Az óvodai irodalmi nevelés kérdései korunkban
Budapest, Dinasztia kiadó. 1993.

Dr. Tótszóllósyné Varga Tünde: Mozgásfejlesztés az óvodában
Budapest, FER-COKft.és a váci Ofszer Kft. 1994.
Népszokások Endrődön Honismereti Egyesület Kiadása

Endrődi füzetek 4. szám Gyomaendrőd, 1995.

Tarján Gábor: Mindennapi hagyományok. Néprajzi ismeretek mai használatra.
Dabas, Mezőgazdasági Kiadó, 1994.

Dömötör Tekla: Magyar népszokások
Corvina Kiadó

Forrai Katalin: Ének az óvodában
EDITINO MUSICA, Budapest 1974.

Zilahi Józsefné-Stöcker Károlyné- Dr. Ráczné dr.Főző Klára: Óvodai nevelés játékkal,
mesével
Budapest, Eötvöskönyvkiadó, 1997

Zilahi Józsefné: Mese-vers az óvodában I.
Nemzeti Tankönyvkiadó 1994.

Makra Lajosné-Fülöpné Kiss Ibolya- Laki Judit: Óvodai élet a “százholdas pagonyban
Dezső László nyomdájá, 1997.

dr Balázsne Szűcs Judit : Az EMBER aki óvodás
Budapest, LITOGRAPH Kft. 1997.

Horgas B-Levendei j. „Gyerekek között”
Gondolat kiadó, 1997.

Agárdy Sándor: Praktikum az óvodai és az általános iskolai környezeti neveléshez
mindenkinek
Budapest AQUA kiadó

Angela Wilkes: Első természetbúvár könyvem
Képes útmutató a környező világ felfedezéséhez, Passage kiadó

Barbara Cork és Helen Gilks: az erdő könyveket
Usborne természetbúvár könyve, Novotrade kiadó

Dr.Fejes Erzsébet-Kanczler Gyuláné Dr.: Mesélő természet-beszélő
KINCS KÖNYV kiadó 1995.

Dr. Havas Péter: Körlánc kalauz-gyakorlati útmutató a helyi közösségek bevonásával történő
környezeti neveléséhez
Budapest, AQUA kiadó, 1994,

Horváth Györgyné-Lengyel Jánosné: Tanuljunk meg harmóniában élni a természettel
Kézikönyv óvónők számára
Budapest, MÉDIAMIX

Dr.Kuti István-Dr. Kuti Istvánné: Körtánc
Környezeti nevelés az óvodában

Kecskemét, 1995.

Papst,Susanne és Bronn, Cristian: Környezeti nevelés szobában és szabadban
Bécs, ARGE, 1991

Schantlné Farkas Julianna: Játékos természetvédelem
NODUS, 1994.

Vargáné Biharvári Gabriella: Ötletgyűjtemény kisgyermek és környezet-és
természetvédelmi neveléséhez
Szolnok, 1995.

Napról napra
A mi kalendáriumunk
Oedellus Bt. Debrecen

Óvodapedagógiai fejlesztő játékok gyűjteménye
Vésztő, 1997.

Az óvodai nevelés országos alapprogramjának kiadásáról szóló
137/1996/VII.28/Korm.Rendelet módosításáról

Idézetek jegyzéke

Bölcsességek könyve, aforizmák, szállóigék
Budapest, Gondolat kiadó, 1982.

Horgas-B-Levendel J: „Gyermekek között”
Gondolat, 1997.

Való László: A kiskertész
Budapest, Agricola kiadó 1990.

Dr.Fejes Erzsébet-Kanczler Gyuláné dr: mesélő természet
Kincs könyvkiadó, 1995.

Nagy Jenőné: Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel
Szolnok, 1997.

Óvodapedagógia fejlesztő játékok gyűjteménye
Vésztő, 1997.

Porkolábné dr.Balogh Katalin: Kudarc nélkül az iskolában
Budapest, 1992.

Pereszlényi Éva-Porkolábné dr. Balogh Katalin: Játék, mozgás, kommunikáció
Budapest, 1996.

Porkolábné dr. Balogh Katalin: Komplex preventív óvodai program
Budapest, 1997.

Zilahy Józsefné: Mese-vers az óvodában I.
Nemzeti tankönyvkiadó, 1995.

Nagy Jenőné: Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel
Szolnok, 1997.